

Παρουσίαση SWOT analysis & Αναγκών για την προετοιμασία του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΓΠ 2021-2027

Αθήνα, 26 Νοέμβριου 2020

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS

SWOT analysis

A decorative graphic consisting of a solid teal horizontal bar at the top, followed by a white horizontal bar below it. On the right side, there are three thin, parallel teal lines extending horizontally.

SWOT analysis : Τι είναι

Η SWOT ανάλυση είναι μία μέθοδος για την εποπτική εξέταση ενός τομέα και των προσδιορισμό των :

Πλεονεκτημάτων	Αδυναμιών	Ευκαιριών	Απειλών
<u>Εσωτερικό Περιβάλλον</u>		<u>Εξωτερικό περιβάλλον</u>	
<ul style="list-style-type: none">• Οι τιμές ΚΔΠ – που είναι και οι Δείκτες Επιπτώσεων, η μεταβολή των τιμών των οποίων εξετάζεται στο τέλος της περιόδου και αποτελεί το μέτρο του βαθμού επίτευξης των στόχων του.• Συλλογή πρόσθετων στατιστικών στοιχείων και δεδομένων από επίσημες πηγές.• Επισκόπηση των ευρημάτων (lessons learned) από την υλοποίηση των παρεμβάσεων της ΚΑΠ σε προηγούμενες και την τρέχουσα ΠΠ.• Αξιοποίηση εισηγήσεων / απόψεων / θέσεων στο πλαίσιο της διαβούλευσης		<ul style="list-style-type: none">• Επισκόπηση των εξελίξεων στο κανονιστικό πλαίσιο (Εθνικό και Ευρωπαϊκό) που ενδεχόμενα επηρεάζουν τον τομέα.• Επισκόπηση τάσεων σε διεθνές επίπεδο (π.χ. καταναλωτικές συνήθειες, πρότυπα υγιεινής διατροφής).• Ανάλυση εξωγενών προς την ΚΓΠ εξελίξεων που επηρεάζουν τον τομέα (κλιματική αλλαγή, Covid-19, συζητήσεις στο πλαίσιο του ΠΟΕ, διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες ΕΕ).	

με βάση τα ευρήματα των οποίων τεκμηριώνεται η λήψη αποφάσεων.

Η SWOT ανάλυση στο πλαίσιο κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου

1. Ανάλυση SWOT (Αρ. 103)

Για κάθε συγκεκριμένο στόχο: συνολική περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και ανάλυση των δυνατών σημείων, αδυναμιών, ευκαιριών και απειλών

2. Αξιολόγηση αναγκών (Αρ. 96)

Για κάθε συγκεκριμένο στόχο: προσδιορισμός των αναγκών με βάση τη SWOT ανάλυση, ιεράρχηση των αναγκών και ορθή αιτιολόγηση των επιλογών που έγιναν

3. Στρατηγική παρέμβασης (Αρ. 97)

Για κάθε συγκεκριμένο στόχο : στόχοι και ορόσημα, κατανομές οικονομικών πόρων, περιγραφή παρεμβάσεων

Εκ των προτέρων αξιολόγηση

Διαβούλευση
των
Ενδιαφερόμενων

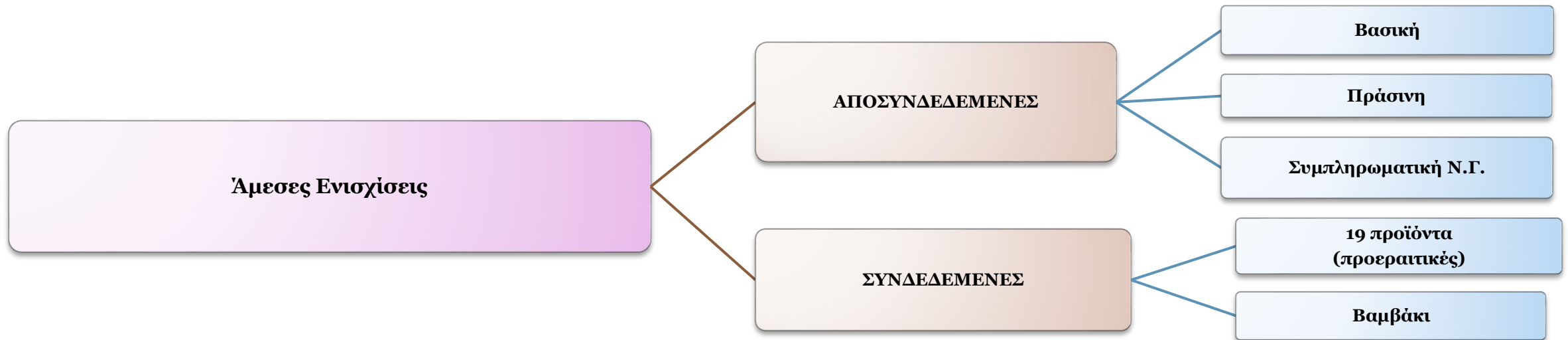
Ειδικός Στόχος 1 : ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗΝ ΈΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

- Μικρή απόκλιση του Γ.Ε. στην Ελλάδα με το εισόδημα στους άλλους τομείς της οικονομίας (ΕΛ. 94%, ΕΕ-27 45%) – 2019
- Η οικονομική κρίση επηρεάζει τη σύγκλιση αυτή αλλά ιστορικά στην Ελλάδα παρατηρείται η μικρότερη απόκλιση (ΕΛ 71%, ΕΕ-27 36%) -2007.
- Η καθαρή προστιθέμενη αξία / ΜΑΕ* στην Ελλάδα είναι το 94% του ευρωπαϊκού μέσου όρου
- Πολύ μεγάλες διαφορές του Γ.Ε. ανά κλάδο φυτικής – ζωικής παραγωγής

Χαμηλό	Μεσαίο	Υψηλό
(15) Σιτηρά, ελαιούχοι και πρωτεϊνούχοι σπόροι (37) Ελαιοκαλλιέργεια (35) αμπελοκαλλιέργεια	(16) Λοιπές αροτραίες καλλιέργειες (36) Οπωροφόρα δένδρα (38) Συνδυασμός μόνιμων καλλιεργειών (60) Μικτή φυτική παραγωγή	(20) Κηπευτικά (49) Βοοειδή Κρεοπαραγωγής (48) Αιγοπροβατοτροφία (50) Καρποφάγα (80) Μικτή φυτική και ζωική παραγωγή

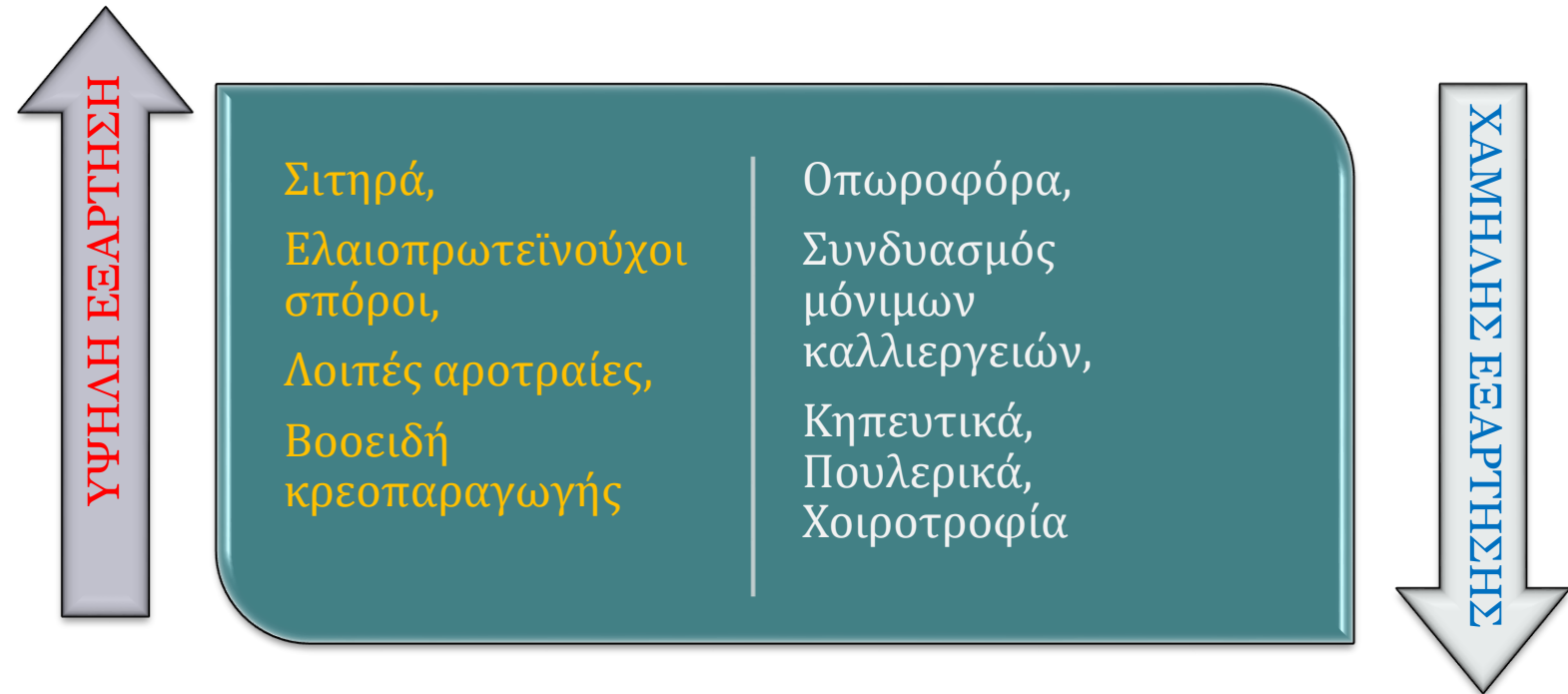
* Αμοιβή όλων των συντελεστών παραγωγής (ιδιόκτητων και ξένων) συν το επιχειρηματικό κέρδος / εργαζόμενο

Ειδικός Στόχος 1 (2)

Ειδικός Στόχος 1 (3)

- Το **54%** του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος αποτελούν οι άμεσες ενισχύσεις (κατά μέσο όρο).
- Στο **78%** των γεωργικών εκμεταλλεύσεων η οικονομική τους λειτουργία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό ή αποκλειστικά από την ύπαρξη των Άμεσων ενισχύσεων.

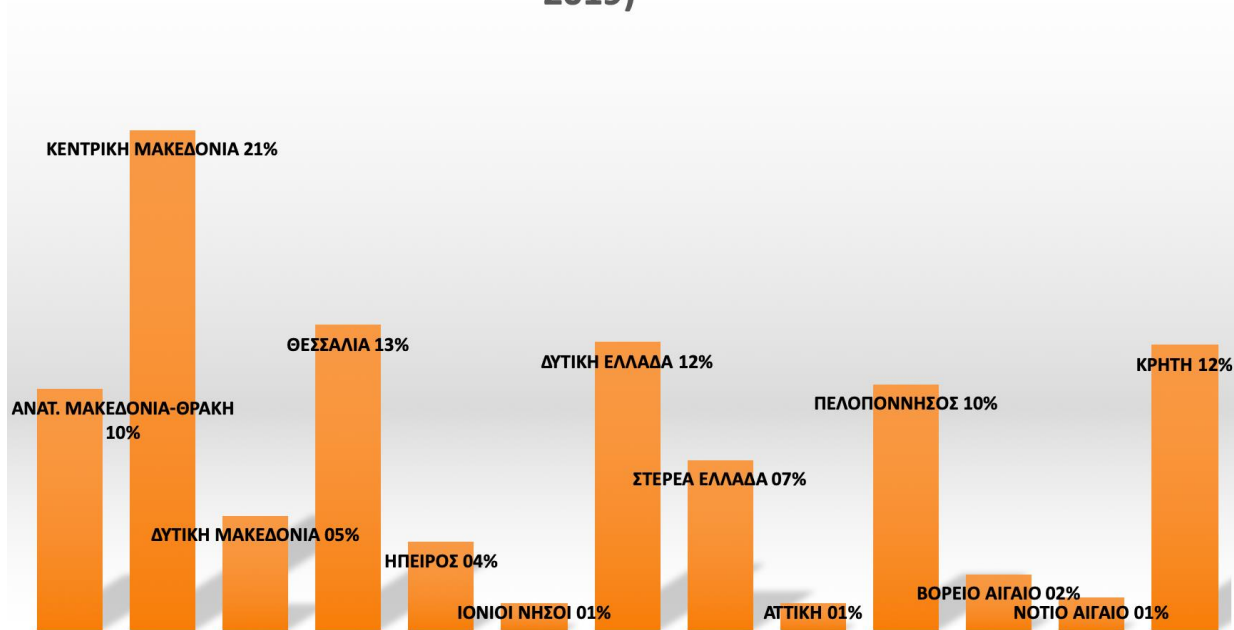

Ειδικός Στόχος 1 (4)

- ❑ **Συμπληρωματική ενίσχυση για Νέους αγρότες:** αφορά 77.000 εκμεταλλεύσεις και ποσό περίπου 424 εκατ. ευρώ
- ❑ **Συνδεδεμένες ενισχύσεις:** Σε 19 προϊόντα το 2019 αφορούσαν 195 χιλ. εκμεταλλεύσεις (το 1/3 του συνόλου) που εισέπραξαν 176,2 εκατ. ευρώ. 5 προϊόντα εισπράτουν το 72% του συνολικού ποσού των συνδεδεμένων.
- ❑ **Η εξισωτική αποζημίωση** στις ορεινές περιοχές, συμβάλλει στη δημιουργία του ΓΟΕ από 6% έως 9%, ενώ στις μειονεκτικές περιοχές, η ΕΑ συμβάλλει από 5% έως 8%.
- ❑ **Μεγάλες διαφορές της ΜΑΔ εντός της ίδιας αγρονομικής περιφέρειας.**

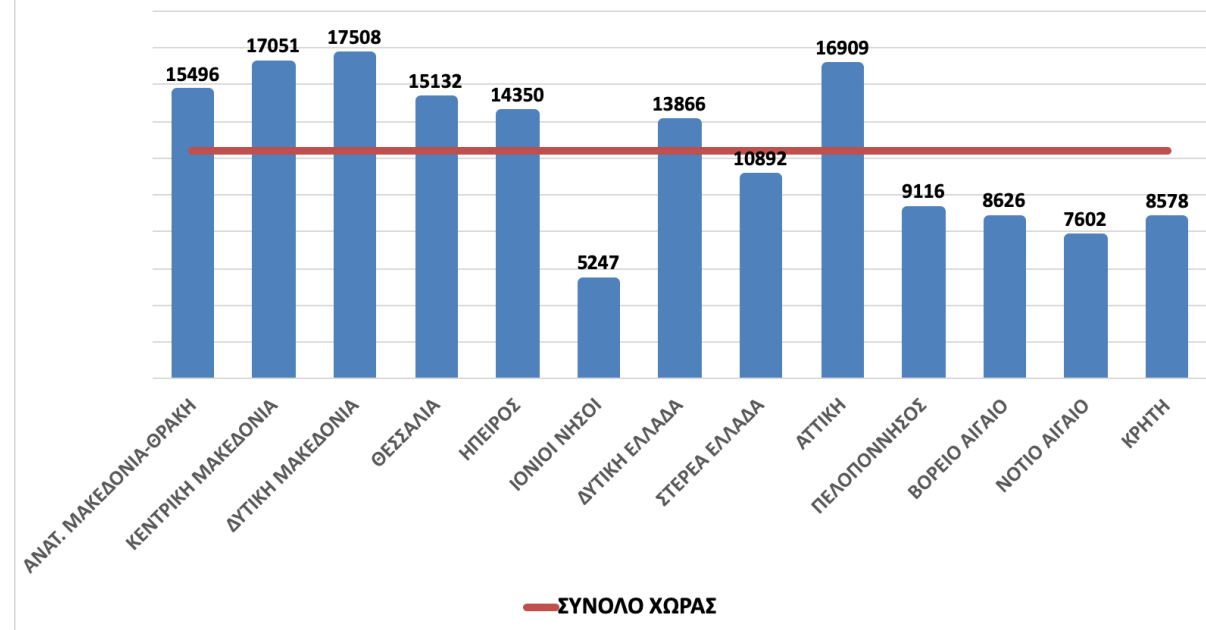
Ειδικός Στόχος 1 (5)

Συμμετοχή στη Συνολική Τυπική Αξία Παραγωγής, (ΟΣΔΕ 2019)

Πηγή: Επεξεργασία ΟΣΔΕ 2019

Μέσο Οικονομικό Μέγεθος ανα Διοικητική Περιφέρεια (ΟΣΔΕ 2019)

Ειδικός Στόχος 1 (6)

Πλεονεκτήματα

1. Πολύ χαμηλή εξάρτηση του ΓΟΕ από τις άμεσες ενισχύσεις, για τις εκμεταλλεύσεις των λοιπών δενδρωδών καλλιεργειών (πλήν ελαιοκαλλιέργειας και αμπελοκαλλιέργειας).
2. Εξαιρετικά δυναμικός κλάδος τα κηπευτικά-άνθη.
3. Η χοιροτροφία και πτηνοτροφία έχουν το μεγαλύτερο οικονομικό μέγεθος εκμ/σεων, με το γεωργικό εισόδημά τους να διαμορφώνεται σχεδόν αποκλειστικά από την αγορά και όχι από τις άμεσες ενισχύσεις.
4. Δυναμικοί κλάδοι η προβατοτροφία και η μικτή φυτική-ζωική παραγωγή. Ύπαρξη εγχώριων φυλών ζώων (αιγοπρόβατα και βοοειδή), οι οποίες μπορούν με κατάλληλες βελτιώσεις να συμβάλουν στην παραγωγή προϊόντων ιδιαίτερης ποιότητας.
5. Υπερτριπλάσιο του μ.ό. της ΕΕ ποσοστό εκμεταλλεύσεων που εισπράττουν πρόσθετη ενίσχυση για τους γεωργούς νεαρής ηλικίας (13% έναντι 4%). Οι περισσότερες από αυτές είναι μεγάλου οικονομικού μεγέθους και εξειδικεύονται σε κλάδους με υψηλά εισοδήματα (κηπευτικά, πρόβατα, βοοειδή και χοιροτροφία-πτηνοτροφία).
6. Σημαντική συμβολή της ειδικής ενίσχυσης βάμβακος στη διατήρηση της καλλιέργειας σε 46.000 εκμ/σεις και σε 2,8 εκατ. στρέμματα γεωργικής γης, ανάγοντας το βαμβάκι σε πρώτο εξαγωγικό προϊόν της χώρας το 2019.
7. Πολύ σημαντική συμβολή των ενισχύσεων του Πρώτου Πυλώνα στην διατήρηση της γεωργίας στις ορεινές περιοχές, αφού το μέσο εισόδημα ανά εκμετάλλευση σ' αυτές υπερβαίνει το μέσο εισόδημα στο σύνολο των εκμεταλλεύσεων της χώρας.

Αδυναμίες

1. Εξάρτηση σε πολύ μεγάλο βαθμό από τις άμεσες ενισχύσεις, για το 78% περίπου των εκμεταλλεύσεων της χώρας, κυρίως στους ΤΟΠ δημητριακών, λοιπών αροτραίων, βοοειδών, ελαιοκομίας και αμπελοκαλλιέργειας.
2. Παρά τις ενισχύσεις, χαμηλότερο του ευρωπαϊκού μ.ό. ΓΟΕ/εκμετάλλευση έχουν οι ΤΟΠ: δημητριακά, ελαιοκομία, αμπελοκαλλιέργεια, Λοιπές αροτραίες καλλιέργειες, Οπωροφόρα δένδρα, Συνδυασμός μόνιμων καλλιεργειών, Μικτή φυτική παραγωγή.
3. Πολύ περιορισμένη παρουσία των εξειδικευμένων στα καρποφάγα εκμεταλλεύσεων και πολύ χαμηλή αυτάρκεια της χώρας σε χοιρινό κρέας (βλ. και Ειδικό Στόχο 2).
4. Υψηλότερο του μ.ο. της ΕΕ εισόδημα ανά εκμετάλλευση στα βοοειδή, που όμως σχηματίζεται εξ ολοκλήρου από τις άμεσες ενισχύσεις. Όμως ο κλάδος δεν συμβάλλει στη βελτίωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου σε βόειο κρέας.
5. Ανισοκατανομή των άμεσων ενισχύσεων, με το 10% των εκμ/σεων να συγκεντρώνει το 48% των άμεσων ενισχύσεων, ενώ το 45% των εκμεταλλεύσεων που μπορούν να θεωρηθούν ως μικροκαλλιεργητές λαμβάνουν το 10% των άμεσων ενισχύσεων (2019). Κατά την εσωτερική σύγκλιση στη μεταβατική περίοδο 2020-2022, αναμένονται μεταβιβάσεις ποσών από τις εκμ/σεις μικρού οικονομικού μεγέθους στις εκμ/σεις μεγαλύτερων οικονομικών μεγεθών.
6. Πολυδιάσπαση των συνδεδεμένων ενισχύσεων σε 19 συνολικά τομείς και συμβολή τους στην αύξηση της ανισοκατανομής των άμεσων ενισχύσεων.
7. Η παροχή της ειδικής ενίσχυσης βάμβακος δεν συνδέεται με την ποιότητα του παραγόμενου προϊόντος.
8. Η ειδική ενίσχυση για τις περιοχές με φυσικούς ή άλλους περιορισμούς δεν αντισταθμίζει επαρκώς τη διαφορά του ΓΟΕ στις περιοχές αυτές, με το μέσο ΓΟΕ της χώρας.

Ειδικός Στόχος 1 (7)

Ευκαιρίες

1. Οι δυνατότητες που δίνει η νέα στρατηγική της ΕΕ "Από το χωράφι στο πιάτο", σε παραδοσιακά/εκτατικά συστήματα, με χαμηλό εισόδημα, (π.χ. δημητριακά, η ελαιοκομία και η αμπελοκαλλιέργεια) και η τάση αύξησης της διεθνούς ζήτησης για προϊόντα με χαμηλό αποτύπωμα άνθρακα & για προϊόντα που ενισχύουν το ανοσοποιητικό σύστημα του ανθρώπινου οργανισμού, δημιουργεί ευνοϊκές προϋποθέσεις για κλάδους όπως δημητριακά, ελαιοκομία, αμπελοκαλλιέργεια, αλλά και εσπεριδοειδή, φρούτα και φρέσκα κηπευτικά.
2. Ύπαρξη εκτάσεων, που επιτρέπουν την παραγωγή ζωοτροφών και τη μερική υποκατάσταση της εισαγόμενων ζωοτροφών. Ύπαρξη άφθονων φυσικών βοσκοτόπων που συμβάλλουν στη χαμηλού κόστους διατροφή των μηρυκαστικών.
3. Η ύπαρξη Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης στη νέα ΚΑΠ, που μπορούν να υποστηρίξουν την αύξηση της παραγωγικότητας των εγχωρίων φυλών ζώων, με δημόσιες υποδομές και ιδιωτικές επενδύσεις.
4. Η διατήρηση του προϋπολογισμού της ΚΑΠ 2021-2027 για την Ελλάδα στα ίδια περίπου επίπεδα, σε σχέση με αυτόν της περιόδου 2014-2020, και οι πρόσθετοι πόροι από το Ταμείο Ανάκαμψης της ΕΕ.
5. Η συνέχιση της εσωτερικής σύγκλισης, είτε μέσω του 'tunnel model', είτε με την εφ' άπαξ εξίσωση των μοναδιαίων αξιών των δικαιωμάτων ('flat rate').
6. Η υποχρεωτική εφαρμογή της συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για τη βιωσιμότητα, που θα επιτρέψει την ανακατανομή της στήριξης από μεγαλύτερες σε μικρότερες ή μεσαίες εκμεταλλεύσεις.
7. Θεσμικό πλαίσιο για τη δυνατότητα παροχής ενισχύσεων σε γεωργούς νεαρής ηλικίας, και την υποστήριξη συγκεκριμένων κλάδων, μέσω της παροχής προαιρετικών συνδεδεμένων ενισχύσεων.
8. Η διατήρηση της συνδεδεμένης ενίσχυσης του βαμβακιού, όπου προβλέπεται ότι το κράτος-μέλος εγκρίνει τις χρησιμοποιούμενες ποικιλίες για την κάλυψη των σκοπών της ειδικής ενίσχυσης (δυνατότητα βελτίωσης της ποιότητας).
9. Στις περιοχές με φυσικούς ή άλλους περιορισμούς τα παραγωγικά συστήματα είναι εκτατικά και εμπίπτουν στις περιοχές Υψηλής Φυσικής Αξίας.

Απειλές

1. Σοβαρές απειλές από την κλιματική αλλαγή, που μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά το ύψος και τη σύνθεση της γεωργικής παραγωγής, τις στρεμματικές αποδόσεις, άρα και το γεωργικό εισόδημα.
2. Περιορισμένος εγχώριος κλάδος παραγωγής γεωργικών μηχανημάτων, συνεχιζόμενη χρησιμοποίηση εισαγόμενων μηχανημάτων, των οποίων το μέγεθος είναι κατά κανόνα αναντίστοιχο με το μικρό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων της χώρας.
3. Η ενδεχόμενη διακοπή εισροής αγροεργατών από άλλες χώρες, η οποία θα επηρεάσει αρνητικά την πραγματοποίηση απαραίτητων γεωργικών εργασιών και το επιτυγχανόμενο ΓΟΕ.
4. Ενδεχόμενη παγκόσμια αύξηση επιζωοτιών, μείωση κατανάλωσης κρέατος και τάση μείωσης κατανάλωσης προϊόντων ζωϊκής προέλευσης, χαρακτηρισμός εκτροφών (βοοειδών) υπεύθυνων για εκπομπές ΑΤΘ
5. Η αυξανόμενη ανησυχία της κοινής γνώμης για τις αρνητικές επιπτώσεις των αποβλήτων φυτικής παραγωγής και μεταποίησης (π.χ. των ελαιουργείων) στο περιβάλλον.
6. Η αυξανόμενη ανησυχία της κοινής γνώμης για τις αρνητικές επιπτώσεις των κτηνοτροφικών αποβλήτων στο περιβάλλον, καθώς και το υψηλό κόστος διαχείρισής τους.
7. Το νεοσυσταθέν Ταμείο Ανάκαμψης είναι πολύ εμπροσθοβαρές, με κίνδυνο την μη ορθολογική αξιοποίηση των σχετικών πόρων.
8. Η μη ορθολογική εφαρμογή της έννοιας του 'πραγματικού γεωργού'.
9. Η πιθανή καθυστέρηση της ένταξης εκτεταμένων περιοχών βοσκοτόπων στην κατηγορία των επιλέξιμων εκτάσεων.

Ειδικός Στόχος 2 : ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ, ΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ

Στο πλαίσιο της ανταγωνιστικότητας εξετάζονται :

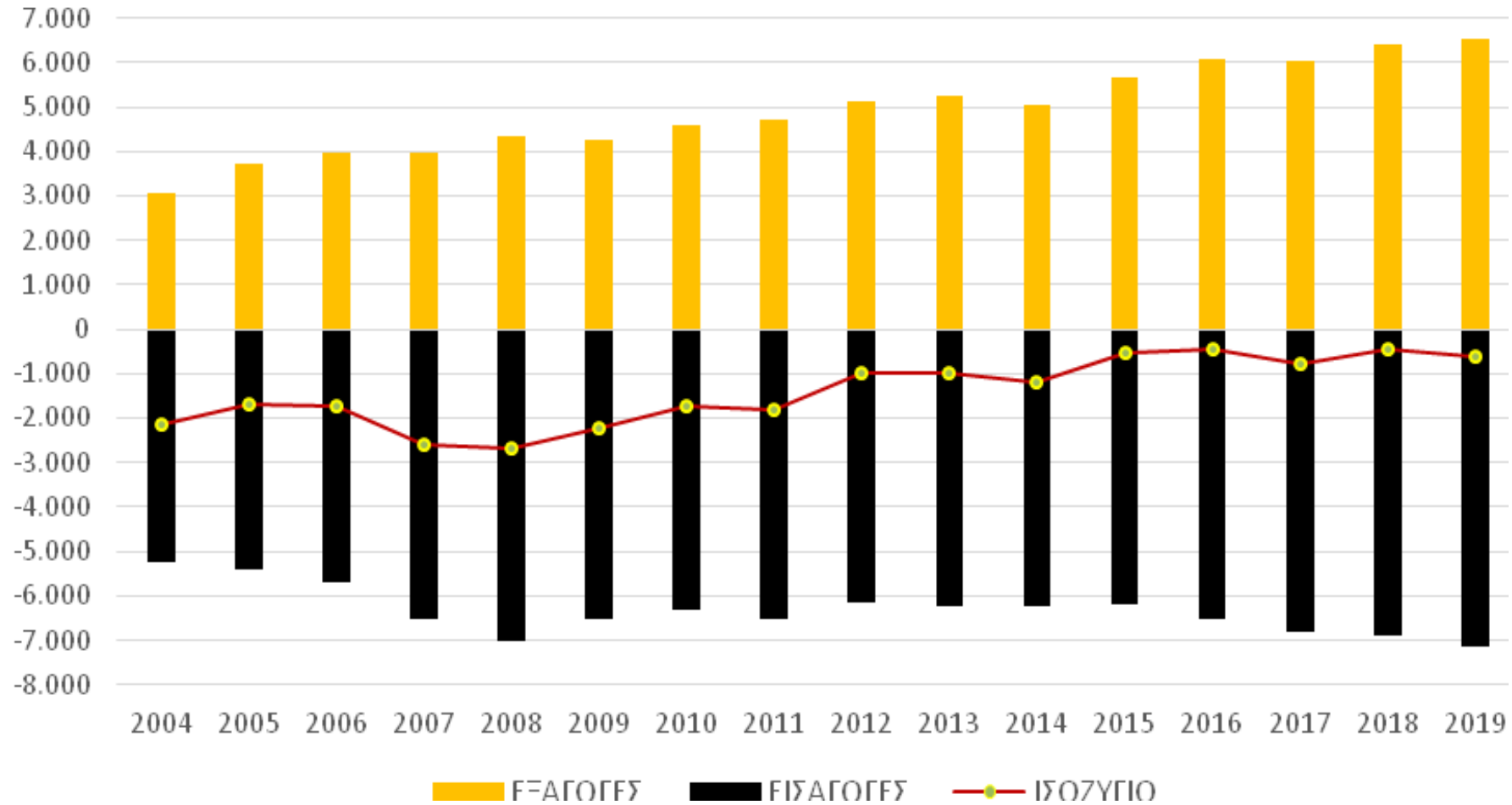
I. Η Συνολική Παραγωγικότητα

- Διαχρονικά (2005-2018) **αμετάβλητη** παραμένει η Συνολική Παραγωγικότητα των Συντελεστών Παραγωγής (Total factor productivity) στην Ελληνική γεωργία, δηλαδή το αθροιστικό αποτέλεσμα της επίδρασης των τεχνολογικών μεταβολών και των μεταβολών στην τεχνική αποτελεσματικότητα και αποτελεσματικότητα κλίμακας (μεγέθους), ενώ στην ΕΕ **αυξήθηκε** κατά 10% την ίδια περίοδο.
- Αύξηση παραγωγικότητας σε αιγοπροβατοτροφία και κηπευτικά,
- Πτώση παραγωγικότητας σε καπνό, βαμβάκι, ζαχαρότευτλα κ.λπ., αροτραίες καλλιέργειες, ελαιοκομία, βοοειδή, αμπελοκαλλιέργεια

II. Η Παραγωγικότητα Εργασίας

- Την τελευταία 20ετία (1999-2019), διευρυνόμενη απόκλιση αφού η παραγωγικότητα της εργασίας στην ελληνική γεωργία αντιστοιχεί στο 65% του μέσου όρου της ΕΕ, ενώ στους κλάδους της μεταποίησης τροφίμων, ποτών και καπνού διαμορφώθηκε στο 85,4% του ευρωπαϊκού μέσου όρου.
- Βασική αιτία της αρνητικής εξέλιξης η έλλειψη επενδύσεων.

Ειδικός Στόχος 2 (2)

Πηγή: Επεξεργασία δεδομένων ΕΛΣΤΑΤ

Ειδικός Στόχος 2 (3)

Ειδικός Στόχος 2 (3)

Έρευνα - Τεχνολογία

- Κομβικό ρόλο στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας & εξωστρέφειας των επιχειρήσεων του αγροδιατροφικού τομέα διαδραματίζει η ένταξη των ΤΠΕ στον πρωτογενή τομέα. Μέχρι τώρα η συμβολή του κλάδου των ΤΠΕ είναι περιορισμένη.
- Οι ΤΠΕ μπορούν να προσφέρουν στη γεωργία πολύτιμες υπηρεσίες.
- Η έλλειψη ειδικών και βασικών δεξιοτήτων ΤΠΕ από πλευράς των γεωργών, σε συνδυασμό με τη σχετικά χαμηλή ένταση εργασιών ΤΠΕ και την ανεπάρκεια πόρων, μπορεί να αποδειχθούν σημαντικά εμπόδια.
- Ο τομέας της Αγροδιατροφής και της Βιομηχανίας Τροφίμων & Ποτών συγκεντρώνει μεγάλο % καινοτόμων ελληνικών επιχειρήσεων, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραδοσιακών εμπορεύσιμων κλάδων δεν διαχέεται στην υπόλοιπη οικονομία (δυσμενές μακροοικονομικό και χρηματοπιστωτικό περιβάλλον, ανυπαρξία συστάδων (cluster) επιχειρήσεων).

Διαρθρωτικές μεταβολές

- Μείωση 20% του συνολικού αριθμού ΓΕ μετά το 2007, **τα 2/3 περίπου της γεωργικής γης είναι ενοικιαζόμενα.**
- Τρεις ομάδες παραγωγικών εξειδικεύσεων: α) μόνιμες καλλιέργειες, 54,7%, β) ετήσιες καλλιέργειες το 25,4% και γ) κτηνοτροφία 13,3% του συνόλου των εκμεταλλεύσεων της χώρας, αντίστοιχα.
- **Πρώτη** η παραγωγική εξειδίκευση (Τεχνικοοικονομικός Προσανατολισμός/ΤΟΠ) της ελαιοκομίας (**38,6%** του συνόλου), μαζί με τις λοιπές μόνιμες καλλιέργειες και τα εσπεριδοειδή αντιπροσωπεύει τις μισές εκμεταλλεύσεις της χώρας.
- **ΤΟΠ που αυξήθηκε** ο αριθμός εκμεταλλεύσεων την περίοδο 2011-2019, είναι: τα πρόβατα, τα βοοειδή, τα λοιπά αμπελοκομικά, τα κηπευτικά-άνθη και οι πολυκαλλιέργειες
- **Το 13% των εκμεταλλεύσεων, που έχουν κτηνοτροφική εξειδίκευση, παράγει το 31,5% της συνολικής Τυπικής Αξίας Παραγωγής**
- Οι εκμεταλλεύσεις των κτηνοτροφικών ΤΟΠ έχουν μέσο οικονομικό μέγεθος τετραπλάσιο από τους ΤΟΠ των δενδρωδών καλλιεργειών και διπλάσιο από τους ΤΟΠ των ετήσιων καλλιεργειών.
- **Τα μεγαλύτερα μέσα οικονομικά μεγέθη/εκμετάλλευση έχουν οι ΤΟΠ των καρποφάγων, των βοοειδών και των κηπευτικών-ανθών.**
- **Τέσσερις ΤΟΠ απασχολούν το 60% του Ανθρώπινου Δυναμικού: Ελαιοκομία (21,2%), Αιγοπρόβατα (16,4%), Αροτραίες καλλιέργειες (12,1%) και Φρούτα & Εσπεριδοειδή (10,2%).**

Ειδικός Στόχος 2 (4)

Πλεονεκτήματα

1. Σημαντική βελτίωση της παραγωγικότητας (Total Factor Productivity) στην αιοπροβατοτροφία και τα κηπευτικά.
2. Δυναμισμός της βιομηχανίας τροφίμων (η παραγωγικότητα της εργασίας αντιστοιχεί στο 85,4% του ευρωπαϊκού μέσου όρου, ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων, κατά 36,7% κατά την περίοδο της πρόσφατης οικονομικής κρίσης). Ιδιαίτερο δυναμισμό παρουσιάζουν υποκλάδοι της μεταποίησης, όπως: επεξεργασία φρούτων-λαχανικών, παραγωγή χυμών, παγωτά, έτοιμα γεύματα, ζυθοποιΐα, αναψυκτικά.
3. Το μέσο οικονομικό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων της χώρας αυξήθηκε κατά 67% μεταξύ 2011 και 2019, μέσω και της εφαρμογής των παραγωγικών συστημάτων της κτηνοτροφίας και των κηπευτικών (διαχρονική αύξηση του αριθμού των εκμεταλλεύσεων στους σχετικούς ΤΟΠ).
4. Μεγάλη αύξηση εξαγωγών αγροδιατροφικών προϊόντων την περίοδο 2009-2019 (κατά 70% της αξίας των μεταποιημένων και κατά 26% των πρωτογενών) και σημαντική μείωση του αγροτικού εμπορικού ισοζυγίου. Την πρώτη πεντάδα αποτελούν εξαγόμενα προϊόντα πρώτης ή μη μεταποίησης (εκκοκκισμένο βαμβάκι, λαχανικά παρασκευασμένα, τυριά, ελαιόλαδο) και ψάρια. Αύξηση των εξαγωγών και βελτίωση του δείκτη συγκριτικού πλεονεκτήματος μεταποιημένων προϊόντων (καπνά που έχουν βιομηχανοποιηθεί, παρασκευάσματα διατροφής, εκχυλίσματα βύνης, τσιγάρα- πούρα, τυριά).
5. Ο αγροδιατροφικός τομέας εξασφαλίζει πολύ υψηλό βαθμό αυτόρκειας στην εγχώρια αγορά, σε έναν πολύ μεγάλο αριθμό προϊόντων και έχει αναπτύξει ένα πολύ ισχυρό πλέγμα ενδοκλαδικών και διακλαδικών σχέσεων. Πολύ υψηλά ποσοστά εγχώριας προέλευσης των τροφίμων-ποτών-καπνού που καταναλώνει η μεταποίηση τροφίμων και ο κλάδος του τουρισμού και της εστίασης,.
6. Αύξηση της εγχώριας παραγωγής και κατανάλωσης κρέατος πουλερικών, κατά τη διάρκεια της κρίσης, κλάδος στον οποίο έχουμε και υψηλό ποσοστό αυτόρκειας.

Αδυναμίες

1. Ο δείκτης της συνολικής παραγωγικότητας (Total Factor Productivity), για το σύνολο των κλάδων της ελληνικής παραγωγής, παραμένει διαχρονικά αμετάβλητος, ενώ στην ΕΕ κατά μ.ό. αυξάνεται κατά 10%. Η παραγωγικότητα της γεωργικής εργασίας στην Ελλάδα, διαμορφώνεται την τελευταία περίπου δεκαετία στα 2/3 του αντίστοιχου ευρωπαϊκού μέσου όρου, η δε μακροχρόνια τάση της είναι αποκλίνουσα.
2. Χαμηλή ανταγωνιστικότητα και χαμηλότερη του μ.ο. της ΕΕ αποτελεσματικότητα στη χρήση των εισροών, σε πολλές παραγωγικές εξειδικεύσεις (π.χ. σιτηρά, λοιπές αροτραίες, αμπελοκαλλιέργεια, βοοειδή κρεοπαραγωγής). Μικρό φυσικό και οικονομικό μέγεθος για τη συντριπτική πλειονότητα των ελληνικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων, που δεν επιτρέπει την ορθολογική εκμηχάνιση και την επίτευξη οικονομικών κλίμακας. Ενδεχόμενη ύπαρξη αναποτελεσματικότητας κλίμακας, δηλαδή ανορθολογικού (πλεονάζοντος) ύψους επενδυμένου κεφαλαίου έναντι του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων σε όλες τις παραγωγικές εξειδικεύσεις, εκτός από τα βοοειδή, τα καρποφάγα και τη μικτή φυτική-ζωική παραγωγή.
3. Οξύτατο πρόβλημα αποεπένδυσης στην Ελληνική γεωργία παραμένει οξύτατο. Το ΠΑΑ δεν συμβάλλει επαρκώς στην ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων στην πρωτογενή παραγωγή και στην ουσία «εξειδικεύεται» στην προμήθεια γεωργικών μηχανημάτων.
4. Μεγάλες εισαγωγές και εμπορικό έλλειμμα στα κρέατα (κυρίως χοιρινό και βόειο) και τις ζωτροφές (κυρίως κτηνοτροφικά σιτηρά και σόγια). Παρόλη την ελλειμματικότητα του ισοζυγίου χοιρινού και βόειου κρέατος, είχαμε επιπλέον μείωση της εγχώριας παραγωγής στα κρέατα αυτά κατά τη διάρκεια της κρίσης.
5. Μεγάλη εξάρτηση από τη χειρωνακτική εργασία σε τέσσερις ΤΟΠ που απασχολούν το 60% του ανθρώπινου δυναμικού: ελαιοκομία, αιοπρόβατα, αροτραίες καλλιέργειες και φρούτα και εσπεριδοειδή.
6. Πολύ χαμηλά ποσοστά αυτόρκειας και έλλειψη εγχώριου πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού για τα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά.

Ειδικός Στόχος 2 (5)

Ευκαιρίες

1. Δυνατότητα χρηματοδότησης της έρευνας (τύπου Horizon/ΓΓΕΤ) από την ΕΕ, αλλά και δράσεων τύπου Μέτρου 16 (Συνεργασία) του ΠΑΑ. Η παραγωγή εφαρμοσμένων ερευνητικών αποτελεσμάτων εκ μέρους Πανεπιστημιακών--Ερευνητικών Ιδρυμάτων,
2. Η αναμενόμενη λειτουργία του συστήματος AKIS για την εκπαίδευση και παροχή συμβουλών.
3. Η ύπαρξη μέτρων πολιτικής για τις επενδυτικές ενισχύσεις, τόσο στην πρωτογενή παραγωγή, όσο και στους άλλους κλάδους της αγροδιατροφικής αλυσίδας. Ευκαιρίες αύξησης του οικονομικού μεγέθους των εκμεταλλεύσεων, μέσω της εφαρμογής Σχεδίων Βελτίωσης.
4. Το σύστημα στήριξης της γεωργικής παραγωγής από την ΚΑΠ (αποδέσμευση ενισχύσεων από την παραγωγή κ.λπ.) που επιδιώκει την αύξηση της συμμετοχής της αγοράς στο εισόδημα των γεωργών, και επιτρέπει την άσκηση Συμβολαιακής Γεωργίας
5. Η ανάδειξη των πλεονεκτημάτων των εκτατικών γεωργικών συστημάτων μέσω ειδικών σημάνσεων σχετικών με την προέλευση, τη θρεπτική αξία και το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των τροφίμων, στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ «Από το αγρόκτημα στο πιάτο».
6. Η ύπαρξη της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, στην οποία τα ελληνικά προϊόντα έχουν ελεύθερη πρόσβαση, η τάση ενίσχυσης των διμερών έναντι των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων της Ε.Ε, η γεωγραφική θέση της Ελλάδας αλλά και η ραγδαία ανάπτυξη συγκοινωνιακών και μεταφορικών κόμβων, η αυξανόμενη συνεργασία της Ελλάδας με την Κίνα και μέσω του λιμανιού του Πειραιά, η αύξηση του εισοδήματος και η μεταβολή των καταναλωτικών προτύπων ευάριθμων κοινωνικών στρωμάτων, σε πολλές χώρες. η αναγνώριση/κατοχύρωση της Φέτας στην Κινεζική αγορά.
7. Η δυνατότητα δημιουργίας πιο ισχυρών διακλαδικών σχέσεων μεταξύ πρωτογενούς παραγωγής και των κλάδων του τουρισμού-εστίασης και της βιομηχανίας τροφίμων.
8. Μεγάλες ευκαιρίες ανάπτυξης κλάδων όπως η καλλιέργεια αρωματικών-φαρμακευτικών φυτών (λόγω της πολύ μεγάλης βιοποικιλότητας που διακρίνει την Ελληνική ύπαιθρο), καθώς και των συναφών μεταποιητικών κλάδων.

Απειλές

1. Η πλημμελής εφαρμογή του συστήματος γεωργικών συμβουλών.
2. Η πολύ περιορισμένη εισαγωγή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη γεωργία, συμπεριλαμβανομένης της 'γεωργίας ακριβείας'.
3. Οι δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, κυρίως στην παραγωγή, την παραγωγικότητα και τον βαθμό αυτάρκειας των ξηρικών καλλιεργειών.
4. Η πιθανότητα συνέχισης της εγχώριας οικονομικής κρίσης, λόγω της υφιστάμενης πανδημίας και συνακόλουθα η διαμόρφωση δυσμενούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος. Η λειτουργία του εγχώριου τραπεζικού συστήματος, ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης, διατηρεί το κόστος του χρήματος υψηλό σε σχέση με άλλες χώρες της ΕΕ.
5. Επαπειλούμενη παγκόσμια πολυετής οικονομική κρίση, λόγω της πανδημίας του κορονοϊού, που μπορεί να προκαλέσει μείωση των εξαγωγών ή/και αύξηση των διεθνών τιμών των εισαγόμενων προϊόντων. Η ανεπαρκής στελέχωση πολλών ελληνικών πρεσβειών με εξειδικευμένους αγροτικούς ακολούθους, στερεί τη χώρα από ουσιαστική πληροφόρηση για δυνατότητες εξαγωγών. Η έλλειψη εξειδικευμένου θεσμικού φορέα για την προώθηση των εξαγωγών του αγροδιατροφικού τομέα, σε βασικές διεθνείς αγορές.
6. Ενδεχόμενη άνοδος των διεθνών τιμών των ζωοτροφών (σόγια και κτηνοτροφικά σιτηρά) και του πετρελαίου ή του φυσικού αερίου, με επιπτώσεις στο κόστος της ενέργειας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (καύσιμα μηχανημάτων, λιπάσματα).
7. Έλλειψη Ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου για ενίσχυση της αγοράς γης μέσω των Σχεδίων Βελτίωσης. Τα Σχέδια Βελτίωσης δεν καλύπτουν μέρος τουλάχιστον του χρηματοοικονομικού ελλείμματος που έχουν οι πολυτεείς φυτείες, μέχρι να φθάσουν στην οικονομική αυτοδυναμία. Έλλειψη μικρών Σχ.Β. για στοχευμένη υποκατάσταση χειρωνακτικών εργασιών (π.χ. συγκομιδή) με μηχανική. Το υφιστάμενο κληρονομικό δίκαιο, που επιτρέπει τον τεμαχισμό των κληρονομούμενων γεωργικών εκμ/σεων

Ειδικός Στόχος 3: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΛΥΣΙΔΑ ΑΞΙΑΣ

Η ενίσχυση της θέσης των αγροτών στην αγροδιατροφική αλυσίδα αποτελεί το πεδίο των παρεμβάσεων του Ειδικού Στόχου 3

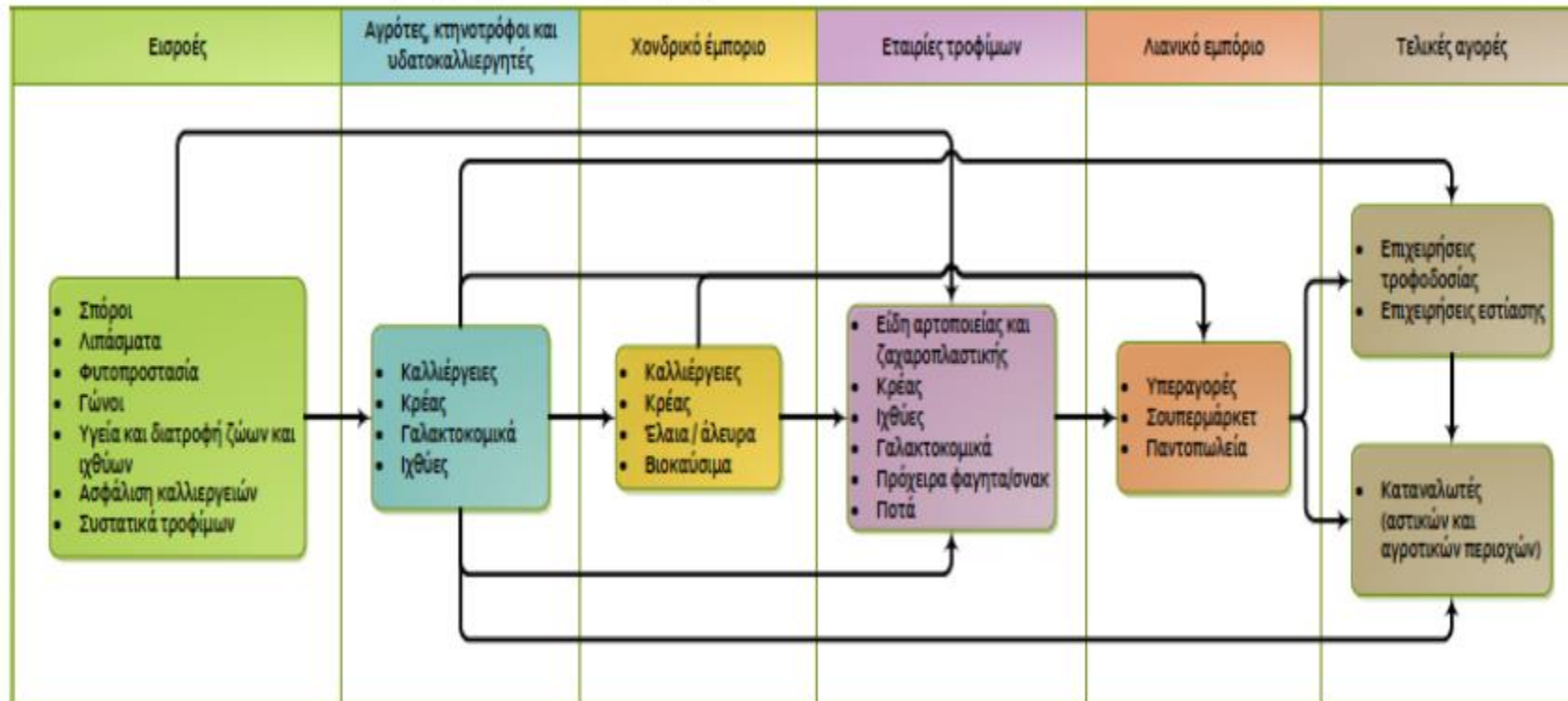
Ιδιαιτερότητα του στόχου η άμεση συσχέτιση του και σε κάποιο βαθμό η επικάλυψη του με τον ένατο ειδικό στόχο στα θέματα των βιολογικών προϊόντων, των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ και με τον δεύτερο ειδικό στόχο τα θέματα που σχετίζονται με την μεταποίηση των γεωργικών προϊόντων αλλά και του ρόλου των συλλογικών οργανώσεων των παραγωγών

Στην SWOT ανάλυση περιλαμβάνεται:

- ✓ η ανάλυση των χαρακτηριστικών των επιμέρους κλάδων που συνθέτουν την αγροδιατροφική αλυσίδα ,
- ✓ ο βαθμός συγκέντρωσης στους υποκλάδους ,
- ✓ η συσχέτιση των τιμών μεταξύ των βασικών κρίκων της αλυσίδας ,
- ✓ η δυναμική των συλλογικών οργανώσεων

Ειδικός Στόχος 3 (2)

Εικόνα 3.1: Αλυσίδα αξίας αγροδιατροφής

Πηγή: Εθνική Στρατηγική για την έξυπνη εξειδίκευση 2014-2020, <http://www.gsrt.gr/>

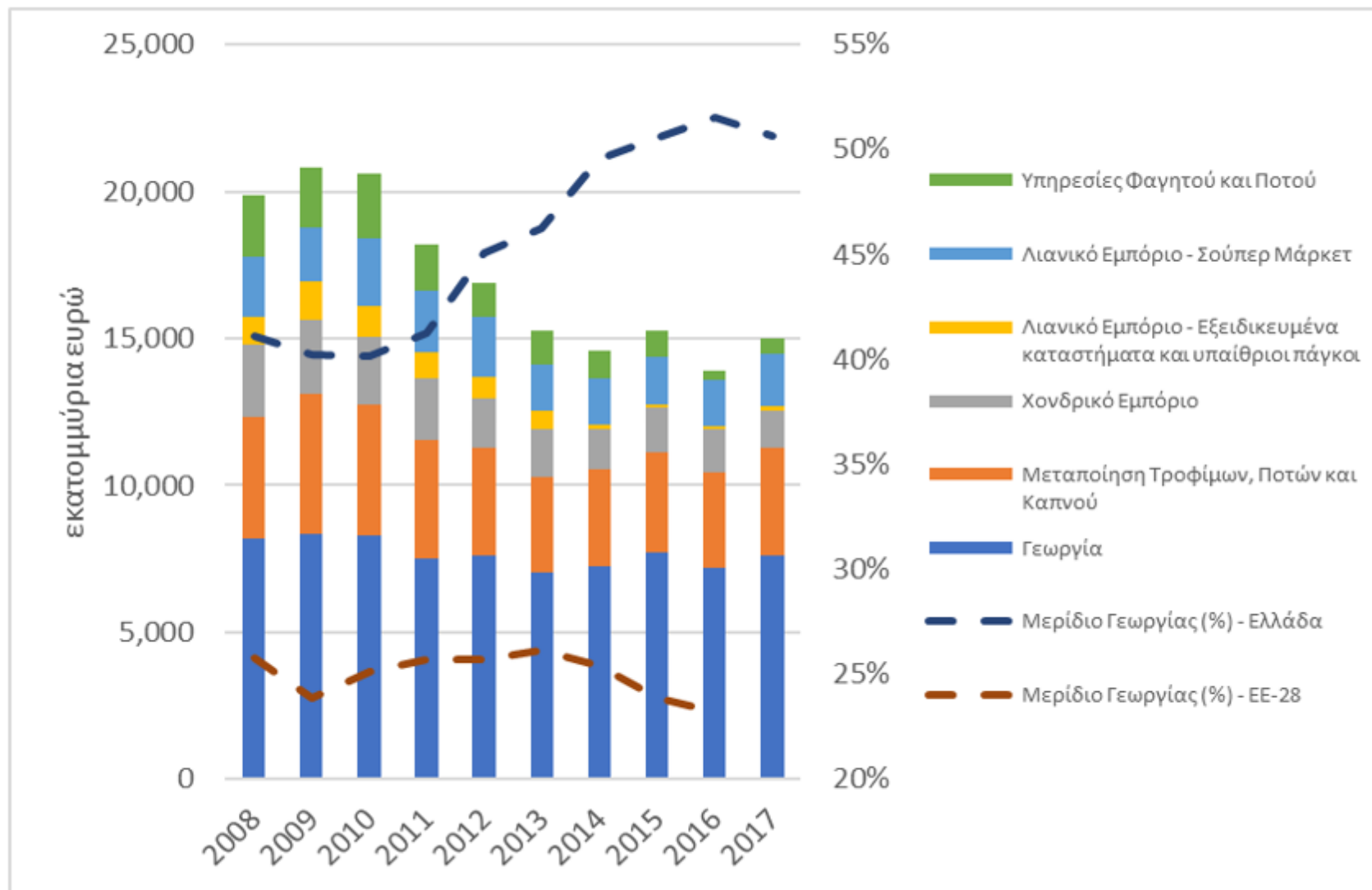
Ειδικός Στόχος 3 (3)

Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία

- ✓ Η συμμετοχή της γεωργίας στην Ελλάδα στην αλυσίδα αυξήθηκε από περίπου 41% το 2008 σε 51,5% το 2017. Την ίδια χρονική περίοδο, η συμμετοχή της γεωργίας στην αλυσίδα της ΕΕ-27 μειώθηκε από σχεδόν 26% σε σχεδόν 23%.
- ✓ Η ΑΠΑ στη μεταποίηση (2008-2017) μειώθηκε (-11%) λόγω και της οικονομικής κρίσης. Η μείωση αυτή προήλθε από την μικρή σχετικά μείωση στην ΑΠΑ της μεταποίησης τροφίμων (5,4%), αλλά και από την πολύ μεγάλη μείωση στον κλάδο ποτών, σχεδόν 54%, η οποία ήταν ραγδαία από το 2010 και μετά όταν ο κλάδος έχασε σχεδόν τη μισή αξία της ΑΠΑ.
- ✓ Ο κλάδος του χονδρικού εμπορίου είχε μείωση σχεδόν 51% με όλους του υποκλάδους να έχουν παρόμοια ποσοστά μείωσης της ΑΠΑ. Αυτό είναι μία ένδειξη σταδιακής υποχώρησης του κλάδου και υποκατάστασή του από τον κλάδο του λιανικού εμπορίου.
- ✓ Το λιανικό εμπόριο είχε μείωση 37%. Αυτό διαμορφώθηκε από δύο τάσεις. Πρώτον τη συνολική μείωση του τζίρου στο λιανεμπόριο κυρίως ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης. Δεύτερον, την ανακατανομή των πωλήσεων (και συνεπώς της ΑΠΑ) από τα μικρά και εξειδικευμένα καταστήματα λιανικής που ειδικεύονται στα τρόφιμα (φούρνοι, μανάβικα, κρεοπωλεία, κ.λπ.) που έχασαν σχεδόν 86% της ΑΠΑ προς τα μεγάλα σούπερ μάρκετ των οποίων η ΑΠΑ μειώθηκε μόλις κατά 12%.

Ειδικός Στόχος 3 (4)

Διάγραμμα 3.3: Η αλυσίδα αξίας σε όρους προστιθέμενης αξίας σε εκ. ευρώ των κλάδων της.

Ειδικός Στόχος 3 (5)

Συγκέντρωση στον αγροδιατροφικό τομέα

- ✓ Στα γεωργικά μηχανήματα παρουσιάζεται η μεγαλύτερη συγκέντρωση, αφού οι 5 μεγαλύτερες επιχειρήσεις ελέγχουν το 72% του συνολικών πωλήσεων του κλάδου (CR5=72%), ενώ οι 10 μεγαλύτερες το 91% (CR10=91%). Υψηλοί βαθμοί συγκέντρωσης παρουσιάζονται επίσης στα φυτοφάρμακα, τα λιπάσματα και το πλαστικό υλικό.
- ✓ Δεν υπάρχει ένδειξη ότι ο κλάδος των τροφίμων προχώρησε σε συγκέντρωση στο διάστημα αυτό. Το 9,4% του συνόλου των επιχειρήσεων του κλάδου τροφίμων καλύπτουν το 85% του τζίρου των 15,5 χιλιάδων επιχειρήσεων.
- ✓ Ο κλάδος των ποτών ακολούθησε μάλλον μία πορεία διασποράς παρά συγκέντρωσης. Το 22% των επιχειρήσεων του κλάδου των ποτών καλύπτουν το 85% του τζίρου.
- ✓ Στο κλάδο μεταποίησης και προϊόντων καπνού παρατηρείται αύξηση του δείκτη συγκέντρωσης στην περίοδο 2009-2018.

Ειδικός Στόχος 3 (6)

Συγκέντρωση στον αγροδιατροφικό τομέα

- ✓ Από την ανάλυση της συγκέντρωσης στην αλυσίδα αξίας των τροφίμων φαίνεται ότι την δεκαετία 2008-2017, ένα μεγάλο μέρος του χονδρικού εμπορίου υποκαταστάθηκε από την μεταποίηση και τις αλυσίδες σούπερ-μάρκετ.
- ✓ Συγχρόνως, η διαπραγματευτική δύναμη του χονδρεμπορίου μετατοπίζεται στις μεγάλες αλυσίδες λιανικής που εξοπλίζονται με πολύ σύγχρονα συστήματα εφοδιασμού (logistics) και γεωγραφικά κατανεμημένους αποθηκευτικούς χώρους.
- ✓ Οι πέντε μεγαλύτερες αλυσίδες σούπερ μάρκετ συγκέντρωσαν στην Ελλάδα το 2018 το 90,1% των συνολικών πωλήσεων των 42 συνολικά αλυσίδων του κλάδου (CR5=90,1%).
- ✓ Η πανδημία σηματοδότησε πολλές αλλαγές στο λιανεμπόριο.

Ειδικός Στόχος 3 (7)

Μεταβλητότητα των τιμών και η ανάλυση των δεικτών του Food Price Monitoring

- ✓ Οι δείκτες τιμών είναι ευαίσθητοι σε εξωγενείς παρεμβάσεις όπως γεγονότα, δημιουργία προσδοκιών, προεξόφληση δυσμενών σεναρίων.
- ✓ Από την ανάλυση της μακροχρόνιας κα βραχυχρόνιας μεταβολής του συνόλου των τιμών των δεικτών τιμών εγχώριων γεωργικών προϊόντων (που κατ' ουσία δείχνει τις τιμές γεωργικών εισροών στη μεταποίηση τροφίμων παραγωγού) (AG COM), τιμών παραγωγού μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων και τροφίμων (PPI), τιμών καταναλωτή μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων και τροφίμων (HCPI), τιμών εισαγομένων τροφίμων και αγροτικών προϊόντων ως ενδιάμεσων εισροών στη μεταποίηση (IMP).
- ✓ Οι δείκτες τιμών παραγωγού αγροτικών προϊόντων και μεταποιητή αγροτικών προϊόντων παρουσιάζουν έντονες διακυμάνσεις (πολύ μεγαλύτερες για τον παραγωγό) σε αντίθεση με την Ε.Ε που αμφότεροι οι δείκτες έχουν ανοδική τάση.

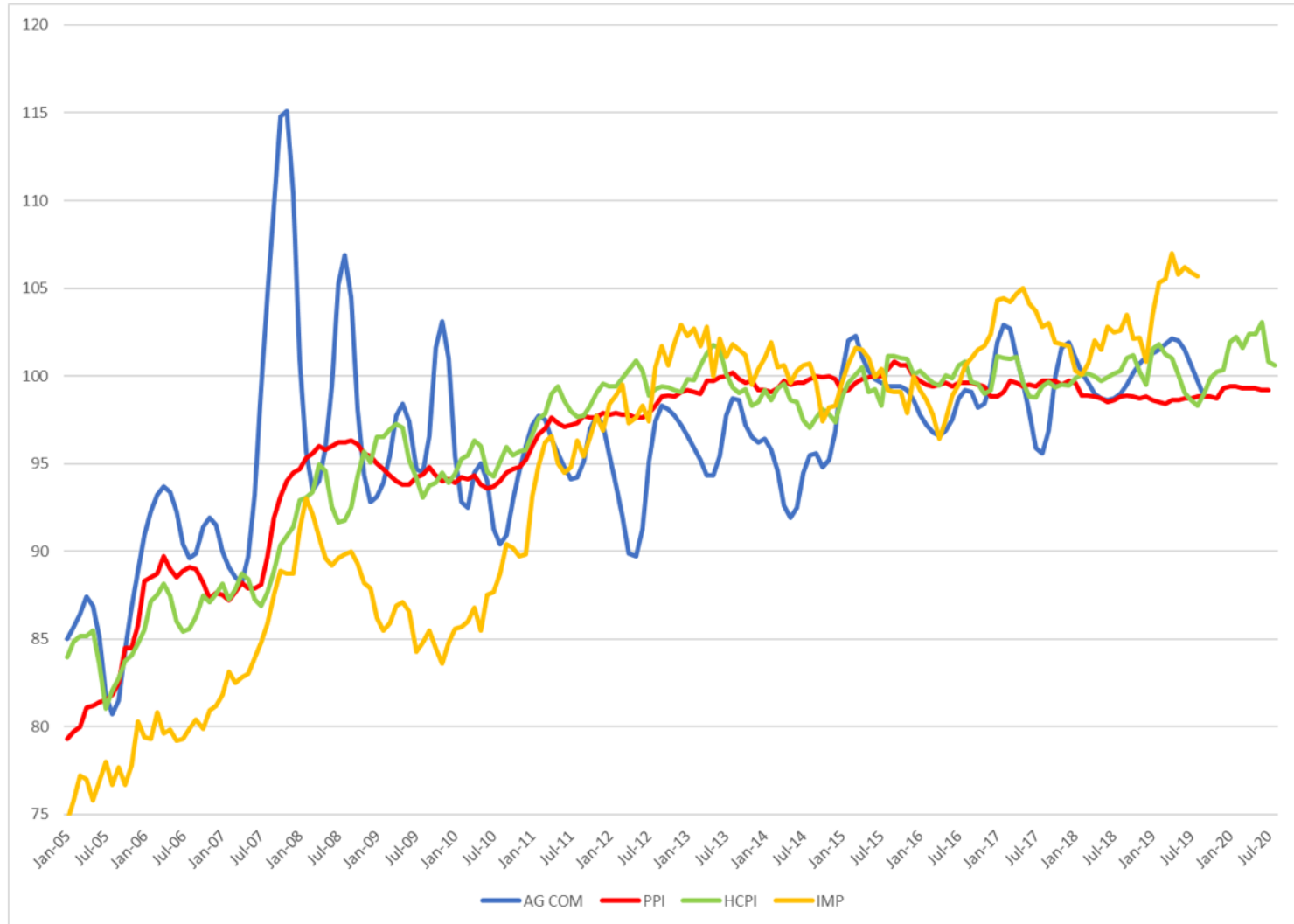
Ειδικός Στόχος 3 (8)

Μεταβλητότητα των τιμών και η ανάλυση των δεικτών του Food Price Monitoring

- ✓ Οι διακυμάνσεις των τιμών παραγωγού είναι πολύ εντονότερες στους κλάδους των σιτηρών, ελαίων και λαδιού, λιγότερο έντονες στους κλάδους γάλακτος, αυγών και τυριού ενώ οι μικρότερες διακυμάνσεις καταγράφονται στον κλάδο του κρέατος.
- ✓ Οι μεταβολές των τιμών των εγχώριων γεωργικών προϊόντων που αποτελούν εισροή στη μεταποίηση δεν σχετίζονται με τις μεταβολές των αντίστοιχων εισαγόμενων προϊόντων.
- ✓
- ✓ Υπάρχει άμεση συσχέτιση των μεταβολών των τιμών των δεικτών μεταποιητή – καταναλωτή.
- ✓ Η εφοδιαστική αλυσίδα καθιστά αδύναμη τη θέση των μικρών κυρίως παραγωγών στην Ελλάδα. Το μέσο μέγεθος μιας αγροτικής εκμετάλλευσης στην Ελλάδα υπολείπεται σημαντικά από το αντίστοιχο της E.E-27 (5Ha έναντι 16Ha). Τα μέτρα που μπορούν να βοηθήσουν τους Έλληνες παραγωγούς σχετίζονται με την ανάδειξη της ποιότητας των προϊόντων τους, την συνεργασία για την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, την αύξηση της διαπραγματευτικής τους δύναμης, τη δικτύωση τους, την καθετοποίηση και τη διαφοροποίηση τους.

Ειδικός Στόχος 3 (9)

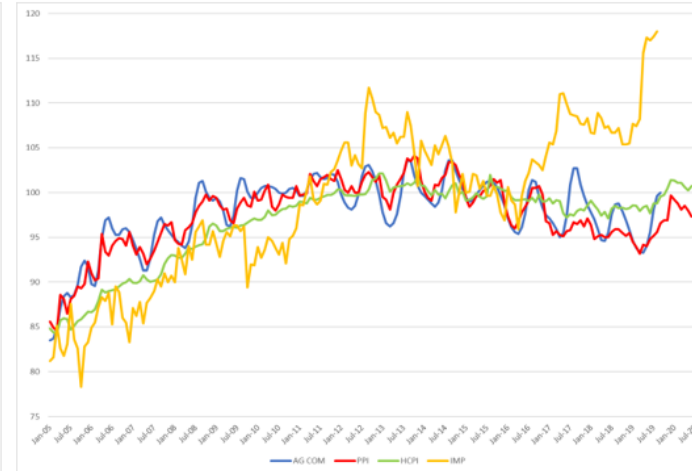
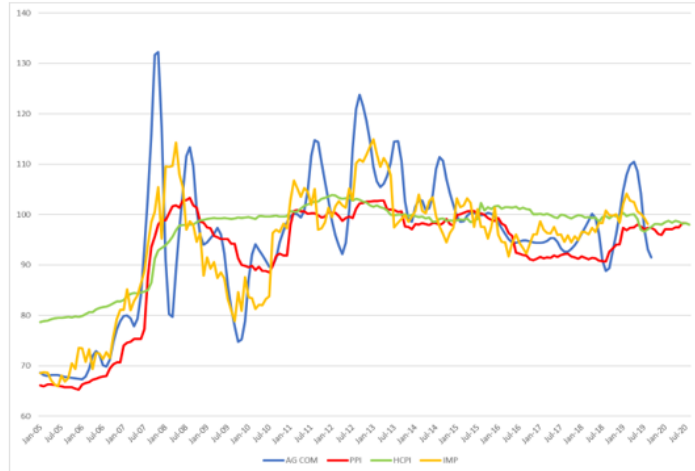
Διάγραμμα 3.14: Οι μηνιαίοι δείκτες τιμών για την αλυσίδα προσφοράς στα τρόφιμα για την Ελλάδα, 2005-2019, (Index 2015 =100)

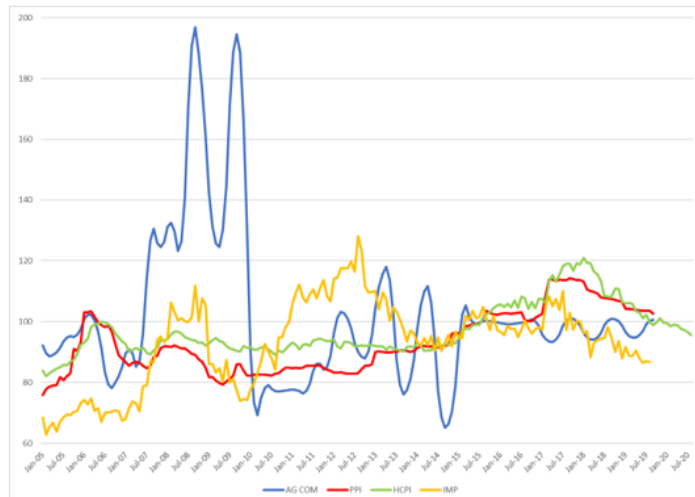
Πηγή: Eurostat, Food price monitoring tool, μεταβλητή *prc_fsc_idx*.

Ειδικός Στόχος 3 (10)

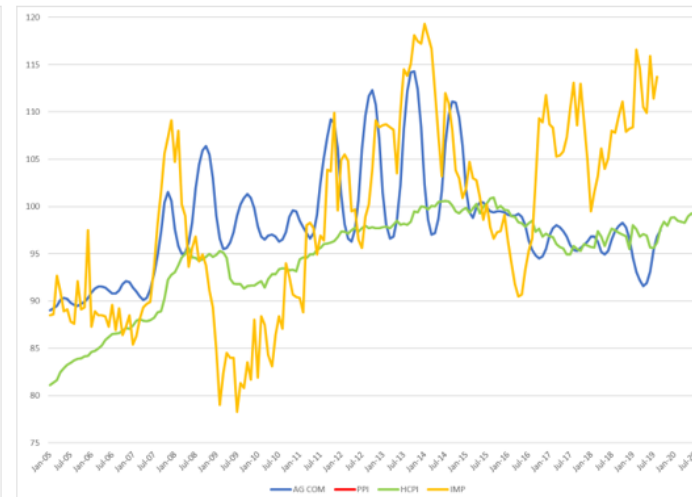
Διάγραμμα 3.16: Οι μηνιαίοι δείκτες τιμών για ομάδες προϊόντων της αλυσίδα προσφοράς στα τρόφιμα για την Ελλάδα, 2005-2019, (Index 2015 =100)

Ψωμί και σιτηρά

Κρέας

Έλαια και λίπη

Πηγή: Eurostat, Food price monitoring tool, μεταβλητή prc_fsc_idx

Γάλα, τυρί, αυγά

Ειδικός Στόχος 3 (11)

Η θέση των αγροτών

- ✓ Η εφοδιαστική αλυσίδα καθιστά αδύναμη τη θέση των μικρών κυρίως παραγωγών στην Ελλάδα. Το μέσο μέγεθος μιας αγροτικής εκμετάλλευσης στην Ελλάδα υπολείπεται σημαντικά από το αντίστοιχο της Ε.Ε-27 (5Ha έναντι 12,6Ha). Τα μέτρα που μπορούν να βοηθήσουν τους Έλληνες παραγωγούς σχετίζονται με την ανάδειξη της ποιότητας των προϊόντων τους, την συνεργασία για την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, την αύξηση της διαπραγματευτικής τους δύναμης, τη δικτύωση τους, την καθετοποίηση και τη διαφοροποίηση τους.
- ✓ Οι αγρότες στη χώρα μας επεκτείνονται στα κατάντη τμήματα της εφοδιαστικής αλυσίδας σε περιορισμένο βαθμό (π.χ. στη μεταποίηση/καθετοποίηση της παραγωγής ή στις άμεσες πωλήσεις τον τελικό καταναλωτή) και χάνουν ευκαιρίες να αυξήσουν το εισόδημα τους εισπράττοντας τμήμα της παραγόμενης προστιθέμενης αξίας στα κατά τμήματα της αλυσίδας αξίας.
- ✓ Επιπλέον, υπάρχει έλλειψη κάθετης ολοκλήρωσης υπό τον έλεγχο του πρωτογενούς τομέα και ασυμμετρία στη μετακύλιση τιμών κατά μήκος της αλυσίδας εξαιτίας, αλλά όχι αποκλειστικά, της ασυμμετρίας στη δύναμη αγοράς.

Ειδικός Στόχος 3 (12)

Πιστοποιημένα Προϊόντα

- ✓ Η συνολική αξία πωλήσεων ελληνικών προϊόντων με προστατευόμενες ενδείξεις (ΠΟΠ και ΠΓΕ), μεταξύ 2010 και 2017, αυξήθηκε κατά 18% ή κατά 174 εκατ. €. Από τη συνολική αυτή αύξηση, το 90% (δηλ. τα 160 εκατ. €) οφείλεται στην αύξηση των πωλήσεων των τυριών και κυρίως της φέτας.
- ✓ Στα πιστοποιημένα προϊόντα, το μερίδιο των συνολικών εξαγωγών στις συνολικές πωλήσεις αυξήθηκε από 28% το 2010 σε 42% το 2017. Πρόκειται δηλαδή για έναν εξαιρετικά δυναμικό και εξωστρεφή τομέα, με πολλαπλή συνεισφορά στην ελληνική αγροτική οικονομία.

Ελληνικά Τυριά Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης

- ✓ Τα ελληνικά τυριά ΠΟΠ, μπορούν να διαδραματίσουν σπουδαίο ρόλο για την κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική ανάπτυξη της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη τον ιδιαίτερο χαρακτήρα τους και την δημιουργία ποικίλων θετικών εξωτερικών οικονομιών. Οπωσδήποτε επείγει η συστηματική αποτίμηση του βαθμού αξιοποίησης των ελληνικών τυριών – και των άλλων κατηγοριών προϊόντων – που έχουν πιστοποιηθεί με προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις.

Βιολογική Γεωργία

- ✓ Στην Ελλάδα όπως και στην Ε.Ε αν και η αλυσίδα αξίας των βιολογικών προϊόντων έχει αισθητά υψηλότερη τιμή σε σχέση με τα συμβατικά αγροτικά προϊόντα, εν τούτοις το όφελος του παραγωγού παραμένει το ίδιο και για τις δύο κατηγορίες προϊόντων (συμβατικά και βιολογικά)..

Ειδικός Στόχος 3 (13)

- ✓ Τα εναλλακτικά δίκτυα διανομής εισέρχονται δυναμικά στο χώρο και τα επόμενα χρόνια οι εταιρείες της εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics) θα αποσπάσουν σημαντικό μερίδιο στην αλυσίδα αξίας.
- ✓ Εξαιτίας της άνθισης του ηλεκτρονικού εμπορίου την περίοδο της πανδημίας καταγράφεται η ευκαιρία για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς να αναπτύξουν δίκτυα διανομής με αξιόλογες πωλήσεις, όπως γίνεται σε άλλες χώρες και να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των καταναλωτών μέσα από τη χρήση βραχείων αλυσίδων. Σύμφωνα με μελέτη της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Έρευνας (EPRS) το 2015 το 15% των αγροτών πούλησαν το ήμισυ των προϊόντων τους μέσω των βραχείων αλυσίδων εφοδιασμού τροφίμων.
- ✓ Καλή πρακτική η Συμβολαιακή Γεωργία που συνεχώς επεκτείνεται.
- ✓ Περιορισμένος βαθμός οργάνωσης των παραγωγών σε συλλογικά σχήματα.
- ✓ Ιδιαιτερότητα της Ελλάδας το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής (2,4% μέσος όρος ΕΕ 4,2%) του προϋπολογισμού των τομεακών προγραμμάτων στον προϋπολογισμό της ΚΓΠ.

Ειδικός Στόχος 4 : ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΝ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΕ ΑΥΤΗΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- Ο 4^{ος} ΕΣ αφορά τη σχέση της γεωργίας – δασοκομίας με την κλιματική αλλαγή.
- Νέα παράμετρος είναι η εφαρμογή της Πράσινης Συμφωνίας – Green Deal που αποτελεί την βασική αναπτυξιακή Στρατηγική της ΕΕ και στοχεύει στο να καταστεί η ΕΕ κλιματικά ουδέτερη (μηδενικές εκπομπές) μέχρι το 2050
- Δεν είναι ακόμα σαφές το πώς θα «εξυπηρετηθούν» οι στόχοι της Π.Σ αλλά και ο βαθμός «δεσμευτικότητας» στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου
- Οι παρεμβάσεις του Στρατηγικού Σχεδίου σχετίζονται με τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής (mitigation) μέσω δράσεων για την μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και κυρίως των άμεσα σχετιζόμενων (οξείδιο του αζώτου, μεθάνιο), την αύξηση της αποθήκευσης άνθρακα, τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας αλλά και την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ
- Οι δράσεις για την προσαρμογή σχετίζονται με την βελτίωση της ανθεκτικότητας των παραγωγικών συστημάτων στις επιπτώσεις (ξηρασία, έντονα καιρικά φαινόμενα, την αύξηση των δασικών πυρκαγιών κλπ)
- Οι δείκτες πλαισίου είναι οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, η παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ από την γεωργία και την δασοκομία και η περιεκτικότητα του εδάφους σε οργανική ουσία (ως ενδεικτική της δέσμευσης C)

Ειδικός Στόχος 4 (2)

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου στην Ελλάδα μειώνονται τα τελευταία χρόνια○ Η συμβολή της ελληνικής γεωργίας στην κλιματική αλλαγή μειώνεται διαρκώς τα τελευταία χρόνια○ Η χρήση συνθετικών λιπασμάτων που είναι η κυριότερη πηγή N₂O (αερίου με υψηλό δυναμικό υπερθέρμανσης) μειώνεται ή παραμένει σταθερή○ Η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη γεωργία παρουσιάζει ελαφρά ανοδική τάση○ Η δέσμευση άνθρακα από τη δασοκομία και τους βοσκοτόπους φαίνεται να ακολουθεί αυξητική τάση○ Η κατανάλωση ενέργειας ανά εκτάριο τόσο στη γεωργία όσο και στη δασοκομία είναι κατά πολύ χαμηλότερη του μ.ο. της ΕΕ	<ul style="list-style-type: none">○ Το ποσοστό συμμετοχής της γεωργίας στις εκπομπές θερμοκηπίου παραμένει σταθερό ή και αυξάνεται○ Η συμβολή της γεωργίας στο φαινόμενο οφείλεται όχι τόσο στις εκπομπές CO₂ αλλά στα δραστικότερα ως προς το φαινόμενο μεθάνιο και οξείδιο του αζώτου○ Το ποσοστό συμμετοχής της γεωργίας και της δασοκομίας στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές είναι κάτω από το μέσο όρο της ΕΕ○ Η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη δασοκομία παρουσιάζει πτωτική τάση και απομακρύνεται από τον κοινοτικό μέσο όρο○ Η δέσμευση άνθρακα από τη γεωργία μειώνεται διαχρονικά

Ειδικός Στόχος 4 (3)

Ευκαιρίες

- Υπάρχουν περιπτώσεις καλλιεργειών (σιτάρι, ρύζι, βαμβάκι) για τις οποίες η κλιματική αλλαγή θα έχει ευεργετικά αποτελέσματα στις αποδόσεις
- Σε κάποιες από τις περιφέρειες η επίδραση της κλιματικής αλλαγής (Μακεδονία, Θράκη) στις αποδόσεις των καλλιεργειών αναμένεται σχετικά ήπια
- Οι πολιτικές της ΕΕ για την παραγωγή και χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές επεκτείνονται, πηγές βελτιώνονται και μειώνουν τις πιθανές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την αύξηση της παραγωγής και χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές
- Εξαιρετικά λεπτομερείς και συγκεκριμένες αναφορές για τη γεωργία και τη δασοκομία στο Εθνικό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή. Αναμένεται να εξειδικευθούν περαιτέρω στα Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή
- Σαφές πλαίσιο πολιτικής στην Εθνική Στρατηγική για τα Δάση
- Σαφές πλαίσιο πολιτικής στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα

Απειλές

- Για κάποιες καλλιέργειες η κλιματική αλλαγή φαίνεται να έχει σχεδόν συνολικά αρνητικές επιπτώσεις (λαχανικά, αμπέλι ελιά, αραβόσιτος)
- Σε κάποιες περιφέρειες οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής φαίνεται να είναι βαρύτερες (π.χ. Κρήτη, Αιγαίο).
- Οι άνισες και ανισοκατανομημένες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής δεν επιτρέπουν την κατάρτιση μέτρων γενικής εφαρμογής
- Η ξηρασία που αποτελεί πρόβλημα για μεγάλο τμήμα των γεωργικών εκτάσεων της χώρας αναμένεται να είναι εντονότερη λόγω της κλιματικής αλλαγής
- Οι μειώσεις που παρατηρούνται στις εκπομπές όπως μείωση του N₂O, CH₄ δεν φαίνεται να προέρχονται από βελτίωση των πρακτικών αλλά από μείωση της δραστηριότητας (π.χ. μείωση του αριθμού των ζώων, μείωση της χρήσης λιπασμάτων)
- Η δέσμευση άνθρακα από τα δάση βρίσκεται υπό τη διαρκή απειλή των δασικών πυρκαγιών

Ειδικός Στόχος 5 : ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΟΠΩΣ ΤΟ ΝΕΡΟ, ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΕΡΑΣ

- Η μείωση των επιπτώσεων από την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας στους φυσικούς πόρους αποτελεί το πλαίσιο του πέμπτου ειδικού στόχου
- Ιδιαίτερα κρίσιμη για την ελληνική γεωργία περιβαλλοντική παράμετρος είναι η διαχείριση του νερού σε όρους ποσότητας και ποιότητας και η διάβρωση του εδάφους
- Οι δείκτες πλαισίου που εξετάζονται είναι η διάβρωση του εδάφους από το νερό, η ένταση της χρήσης νερού στη γεωργία, η ποιότητα του νερού εκφρασμένη ως περίσσεια αζώτου και φωσφόρου σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα και οι εκπομπές αμμωνίας που σχετίζεται με την ποιότητα του αέρα.
- Η εξέταση της υφιστάμενης κατάστασης των υδάτων έγινε σε επίπεδο υδατικών διαμερισμάτων
- Στην ανάλυση έγινε επισκόπηση του συνόλου των σχετικών Εθνικών Στρατηγικών και Σχεδίων Δράσης

Ειδικός Στόχος 5 (1)

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Οι αρδευόμενες εκτάσεις, βάσει των στοιχείων από τις επίσημες στατιστικές, φαίνεται να ακολουθούν πτωτική τάση○ Η μέση ανά εκτάριο κατανάλωση αρδευτικού νερού φαίνεται να μειώθηκε, αφού μειώθηκε στο μεγαλύτερο μέρος (περίπου $\frac{2}{3}$) των αρδευόμενων εκτάσεων○ Στα ΥΔ Ηλείου, Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Ανατολικής Μακεδονίας, η εξάρτηση της γεωργίας από υπόγειους υδροφορείς δεν ξεπερνάει στο $\frac{1}{4}$ των χρησιμοποιούμενων στη γεωργία υδάτων○ Το δυνητικό πλεόνασμα φωσφόρου στα εδάφη είναι μικρότερο του κοινοτικού μέσου όρου○ Η κατάσταση των επιφανειακών υδροφορέων από πλευράς συγκέντρωσης νιτρικών είναι σχετικά καλή και φαίνεται να βελτιώθηκε ελαφρά○ Σε λίγες σχετικά λεκάνες απορροής ένα σημαντικό ποσοστό της ρύπανσης είναι σημειακής μορφής	<ul style="list-style-type: none">○ Οι απολήψεις ύδατος παρουσιάζουν σταθερότητα ή και αυξητική τάση, ανεξάρτητα από τη μεθοδολογία και τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται○ Τα υπόγεια νερά, των οποίων ο εμπλουτισμός είναι δυσκολότερος, συνεχίζουν να είναι ο κυριότερος τροφοδότης της άρδευσης. Και μάλιστα η συμμετοχή τους αυξάνεται ως ποσοστό○ Η μέση ανά εκτάριο κατανάλωση αρδευτικού νερού αυξήθηκε σε πάνω από $\frac{1}{3}$ των αρδευόμενων εκτάσεων○ Η αποδοτικότητα της άρδευσης είναι μικρή αφού το ποσοστό απωλειών στη μεταφορά και στην εφαρμογή ξεπερνά αθροιστικά το 35%○ Στα ΥΔ Δυτικής Πελοποννήσου, Βορείας Πελοποννήσου, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας, Θεσσαλίας, Κεντρικής Μακεδονίας και Θράκης η εξάρτηση από τα υπόγεια νερά είναι από $\frac{2}{3}$ έως $\frac{3}{4}$○ Στα ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου, Αττικής, Δυτικής Μακεδονίας, Κρήτης και νησιών του Αιγαίου η γεωργία τροφοδοτείται από 84% έως 100% από υπόγεια νερά

Ειδικός Στόχος 5 (2)

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Η λειτουργία και επέκταση του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της Ποιότητας των υδάτων○ Ολοκλήρωση και λειτουργία του θεσμικού πλαισίου για τη διαχείριση των υδατικών πόρων και σε εθνικό επίπεδο○ Το 35% των καλλιεργούμενων γεωργικών εδαφών της χώρας (12.113.500 στρέμματα) αντιμετωπίζουν μικρό κίνδυνο διαβρώσεων○ Υπάρχει μια σημαντική τάση μείωσης των εκπομπών αμμωνίας από τη γεωργία	<ul style="list-style-type: none">○ Ως προς την ποσοτική κατάσταση των υπόγειων υδατικών πόρων, στα Υδατικά Διαμερίσματα της Θεσσαλίας, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Αττικής οι υπόγειοι υδατικοί πόροι εκτιμάται ότι βρίσκονται σε προβληματική κατάσταση αφού ένα μεγάλο ποσοστό των νερών αντλούνται από υπόγειους υδροφορείς που βρίσκονται σε κακή κατάσταση. Στις δύο τελευταίες περιφέρειες μάλιστα το πρόβλημα είναι εντονότερο αφού η εξάρτηση της γεωργίας από τα υπόγεια νερά είναι πολύ μεγάλη, σχεδόν πλήρης.○ Το δυνητικό πλεόνασμα νιτρικών στα εδάφη είναι σημαντικά μεγαλύτερο του κοινοτικού μέσου όρου○ Η κατάσταση των υπόγειων υδροφορέων από πλευράς συγκέντρωσης νιτρικών είναι λιγότερο καλή από αυτήν των επιφανειακών αν και φαίνεται να βελτιώθηκε ελαφρά○ Στις περισσότερες λεκάνες απορροής η ρύπανση κάθε μορφής είναι κυρίως διάχυτη (με δυσκολότερη αντιμετώπιση)○ Συνεχιζόμενη αδυναμία συστηματικής συγκέντρωσης αξιόπιστων στοιχείων όσον αφορά στην κατανάλωση αρδευτικού ύδατος○ Πληθώρα φορέων διαχείρισης των αρδευτικών πόρων, με μεγάλες διαφορές ως προς την επάρκειά τους○ Το 52% των καλλιεργούμενων εδαφών της χώρας (17.851.250 στρέμματα) αντιμετωπίζουν σοβαρό κίνδυνο διαβρώσεων. Ιδιαίτερα η Κρήτη με 92,2% της έκτασής της, Ιονίων νήσων με 91,07%, Νοτίου Αιγαίου με 90,13%, Βορείου Αιγαίου με 79,83% και Πελοποννήσου με 78,04%○ Σημαντική έλλειψη είναι η απουσία διαχειριστικών σχεδίων βοσκοτόπων○ Τα προσωρινά διαχειριστικά σχέδια βοσκοτόπων για τέσσερις Δήμους της Π.Ε. Ξάνθης υποδεικνύουν σοβαρό πρόβλημα διάβρωσης λόγω υπερβόσκησης

Ειδικός Στόχος 5 (3)

Ευκαιρίες

- Υπάρχουν μεγάλα περιθώρια βελτίωσης και μείωσης των απωλειών στην άρδευση οι οποίες ξεπερνούν το $\frac{1}{3}$ της ποσότητας του νερού άρδευσης της χώρας
- Εντός των Υδατικών Διαμερισμάτων και μεταξύ των Λεκανών Απορροής υπάρχει σχετικά περισσότερη ομοιογένεια όσον αφορά στον τύπο (διάχυτη- σημειακή) και την προέλευση (καλλιέργειες- κτηνοτροφία) της ρύπανσης
- Ελαφρώς πτωτική τάση στη χρήση τόσο αζωτούχων όσο και φωσφορικών λιπασμάτων
- Η ενισχυμένη αιρεσιμότητα προβλέπει αυξημένη προστασία για τους υδατικούς πόρους
- Στην Εθνική Στρατηγική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή περιλαμβάνεται πλαίσιο για δράσεις και μέτρα που αφορούν στους γεωργικούς υδατικούς πόρους
- Στα αναθεωρημένα ΣΔΛΑΠ υπάρχουν για κάθε Υδατικό Διαμέρισμα επικαιροποιημένα Προγράμματα Βασικών και Συμπληρωματικών Μέτρων για την προστασία και την αποκατάσταση των υδατικών πόρων

Απειλές

- Οι εκτιμήσεις μελέτης που στηρίχθηκε στα στοιχεία του ΟΣΔΕ για το 2015 και 2018, δείχνουν αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων
- Σε ιδιαίτερα ανταγωνιστικούς κλάδους (συμπύρηνο ροδάκινο, μηλοειδή, ζωοτροφές, λοιπές δενδρώδεις, μπανάνες, ανθοκομικά, φυτώρια) αυξήθηκαν οι εκτάσεις αλλά και η μέση εκταριακή κατανάλωση αρδευτικού ύδατος. Οι κλάδοι αντιπροσωπεύουν το 20% των αρδευόμενων εκτάσεων και του αρδευτικού νερού
- Η αποδοτικότητα της άρδευσης δεν φαίνεται να αυξήθηκε στο διάστημα 2015-2018
- Από τη χωρική ανάλυση της ποσοτικής και της ποιοτικής κατάστασης προκύπτει ότι υπάρχει μεγάλη διαφοροποίηση μεταξύ Υδατικών Διαμερισμάτων, μικρότερη σε γενικές γραμμές εντός Υδατικών Διαμερισμάτων μεταξύ των Λεκανών Απορροής
- Στις νησιωτικές περιοχές η κατάσταση ποικίλλει. Η αυξημένη εξάρτηση της γεωργίας των νησιών από τους υπόγειους υδροφορείς επιβαρύνει το πρόβλημα συνολικά αλλά κυρίως στα νησιά που οι υπόγειοι υδατικοί πόροι δέχονται πιέσεις
- Παρουσιάζονται σημειακά φαινόμενα υφαλμύρισης στους παράκτιους υδροφορείς λόγω υπεραντλήσεων

Ειδικός Στόχος 5 (4)

Ευκαιρίες

- Η Κρήτη αλλά τα νησιά του Αιγαίου να παρουσιάζουν μικρή σχετικά επικινδυνότητα ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα
- Οι εκπομπές αμμωνίας και οξειδίων του αζώτου από τις καλλιέργειες βαίνουν σταθερά μειούμενες

Απειλές

- Υπάρχει διαφοροποίηση ανάμεσα στις λεκάνες απορροής ως προς την προέλευση της ρύπανσης τόσο της νιτρορρύπανσης όσο και της ρύπανσης από φωσφορικά
- Αύξηση των αντίξοων καιρικών φαινομένων (αύξηση ημερών ξηρασίας, πλημμυρικών φαινομένων) λόγω της αλλαγής κλίματος
- Το 1/5 της έκτασης της χώρας βρίσκεται σε ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας με τις Περιφέρειες της Κεντρικής, Ανατολικής Μακεδονίας και της Θεσσαλίας να έχουν τις μεγαλύτερες απειλούμενες ζώνες
- Υπάρχουν περιπτώσεις περιφερειών όπου η διαφοροποίηση ανάμεσα στις περιφερειακές ενότητες, ως προς τον κίνδυνο διάβρωσης, είναι σημαντική. Τέτοια παραδείγματα είναι οι Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία και η Στερεά Ελλάδα.

Ειδικός Στόχος 6 : ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ, ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΙΩΝ

- Μέσω του **6^{ου} ΕΣ** αναδεικνύεται η συμβολή της γεωργίας δασοκομίας στην προστασία της βιοποικιλότητας.
- Οι δείκτες που αποτυπώνουν την υφιστάμενη κατάσταση είναι ο αριθμός των κοινών γεωργικών πτηνών (FBI), ο αριθμός των ειδών χλωρίδας και πανίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος με σταθερή ή αυξανόμενη τάση, η γεωργική γη με χαρακτηριστικά στοιχεία του τοπίου, η ένταση της γεωργίας και η γεωργία στις περιοχές NATURA.
- Στο πλαίσιο του ΕΣ εξετάστηκε η στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα, τα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την προστασία ειδών και οικοτόπων, το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας 2021-2027 για τις περιοχές NATURA, ποσοτικά δεδομένα που αποτυπώνουν την κατάσταση της βιοποικιλότητας στην χώρα μας, τα οικοσυστήματα, οι δασικές εκτάσεις, το Εθνικό Θεσμικό πλαίσιο για τις προστατευόμενες περιοχές και η εξέλιξή του.

Ειδικός Στόχος 6 (1)

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Η χλωρίδα και η πανίδα της Ελλάδας είναι ιδιαίτερα πλούσια○ Στην Ελλάδα παρά το μικρό σχετικά μέγεθος της χώρας απαντάται μεγάλο μέρος των οικοτόπων, πάνω από τα μισά πτηνά και σημαντικός αριθμός άλλων ειδών Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος○ Ένα σημαντικό ποσοστό από τα είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος είναι σε ικανοποιητική κατάσταση○ Οι φθίνουσες τάσεις φαίνεται να αφορούν ένα μικρό ποσοστό των πουλιών ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος○ Η μεγάλη πλειοψηφία των απειλών και πιέσεων που δέχονται οι οικοτόποι εκτιμώνται ως χαμηλής έντασης○ Η γενετική βιοποικιλότητα στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα πλούσια ειδικά στα φυτικά είδη	<ul style="list-style-type: none">○ Από τα είδη ενδιαφέροντος που δεν βρίσκονται σε καλή κατάσταση, για το 1/3 η κατάσταση της διατήρησής τους φαίνεται να χειροτερεύει○ Για συγκεκριμένες κατηγορίες ειδών (Αγγειόσπερμα φυτά, αρθρόποδα, ιχθυοπανίδα, και θηλαστικά) η κατάσταση διατήρησης στο μεγαλύτερο ποσοστό τους αναφέρεται ως μη ικανοποιητική○ Η γεωργική δραστηριότητα αναφέρεται ως η δεύτερη σε συχνότητα απειλή και για τα πουλιά αλλά και για τα είδη ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος γενικότερα○ Καθυστέρηση στην κατάρτιση των ειδικών σχεδών διαχείρισης των γεωργικών εκτάσεων εντός των προστατευόμενων περιοχών○ Καθυστέρηση στην κατάρτιση των σχεδίων διαχείρισης βοσκοτόπων○ Παρατηρείται απότομη επιδείνωση του δείκτη δασικών πουλιών που είναι αρνητική ένδειξη για την κατάσταση των δασικών οικοσυστημάτων○ Ένα σημαντικό μέρος των οικοτόπων βρίσκονται σε μη ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης○ Η γεωργία αποτελεί τη σημαντικότερη απειλή για τους οικοτόπους, αφού εμφανίζεται στους περισσότερους από αυτούς τους τύπους○ Όταν εξετάζονται οι απειλές υψηλής έντασης η γεωργία είναι δεύτερη σε συχνότητα○ Δεν έχουν ληφθεί μέτρα για την προστασία των συστημάτων HNV

Ειδικός Στόχος 6 (2)

Ευκαιρίες

- Η πολιτική της ΕΕ που θέτει στο επίκεντρο της προσπάθειας για την προστασία του περιβάλλοντος και την προστασία της βιοποικιλότητας
- Τίθενται συγκεκριμένοι στόχοι προς επίτευξη όσον αφορά στην διατήρηση της βιοποικιλότητας
- Ένα σημαντικό μέρος της γεωργικής γης εμπίπτει στην κατηγορία HNV και υπάρχει η δυνατότητα με τη διεύρυνση των περιοχών να βελτιωθεί η συνδεσιμότητα των προστατευόμενων περιοχών
- Με τον καινούριο ορισμό για τους βοσκοτόπους είναι δυνατή η ορθολογική διαχείρισή τους
- Η στροφή τόσο των δημοσίων αρχών όσο και τις αγορές προς προϊόντα ποιότητας θα μπορούσε να είναι προωθητική για την διατήρηση των γενετικών πόρων της γεωργίας

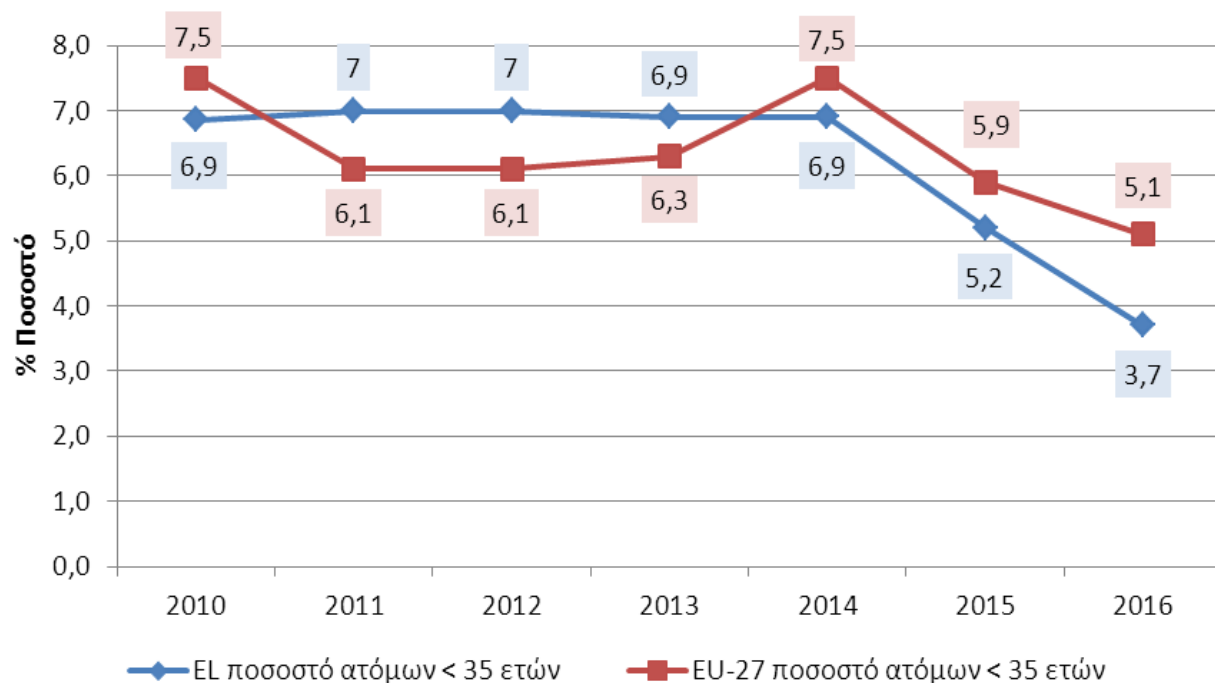
Απειλές

- Για πάνω από μισά είδη (53%) για τα οποία εκτιμάται ότι η κατάσταση διατήρησης δεν είναι καλή δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για να εκτιμηθεί η τάση
- Οι δασικές πυρκαγιές συνεχίζουν να αποτελούν σημαντικό κίνδυνο, ειδικά με την αλλαγή του κλίματος
- Τόσο τα δάση όσο και η γεωργική γη δέχονται πιέσεις για αλλαγή χρήσης. Για τη γεωργία αλλά και για τα δάση οι πιέσεις προέρχονται από αστικές χρήσεις
- Οι περιοχές HNV μειώθηκαν από το 2015 έως το 2018
- Μη ορθή καταγραφή και χαρτογράφηση των βοσκοτόπων θα προκαλέσει πιέσεις για αλλαγή χρήσης

Ειδικός Στόχος 7: ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΝΕΩΝ ΓΕΩΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Η δημογραφική σύνθεση των απασχολούμενων στη γεωργία αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής γεωργίας, η ένταση του οποίου δημιουργεί σημαντικούς κινδύνους για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της.

Εξέλιξη των Νέων Αρχηγών (< 35 ετών) ΓΕ στο σύνολο των Αρχηγών των ΓΕ, σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση

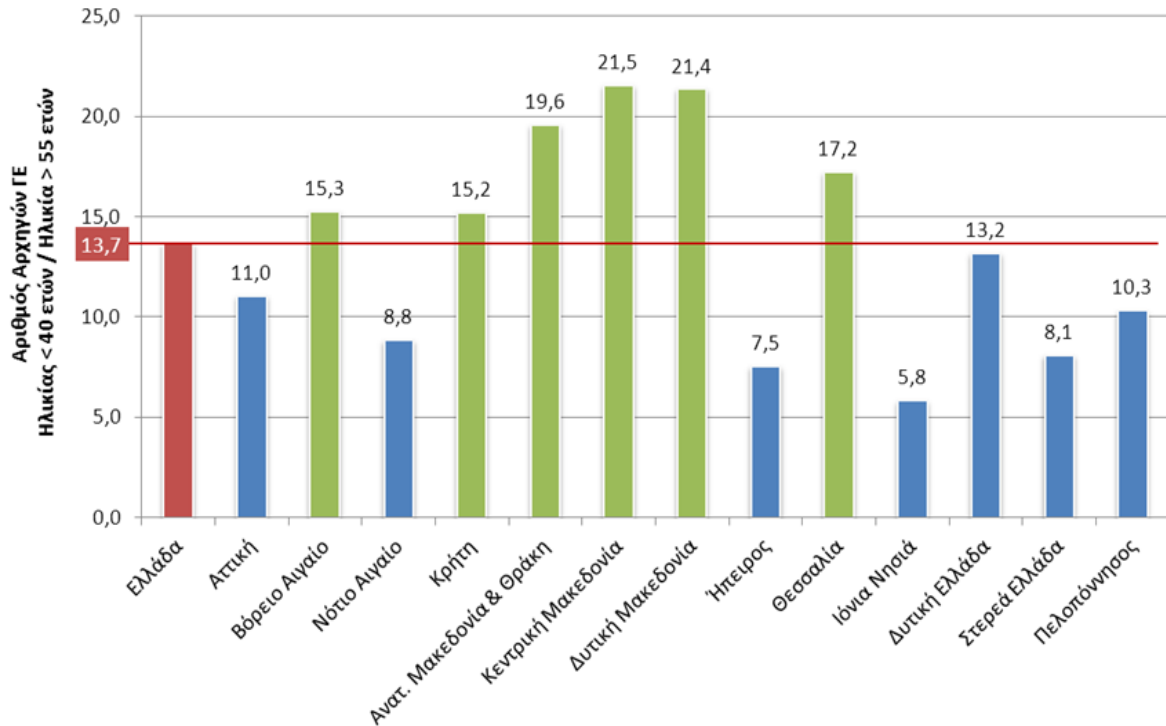

Ηλικιακή διάρθρωση διαχειριστών γεωργικής εκμετάλλευσης σε διάφορες χώρες

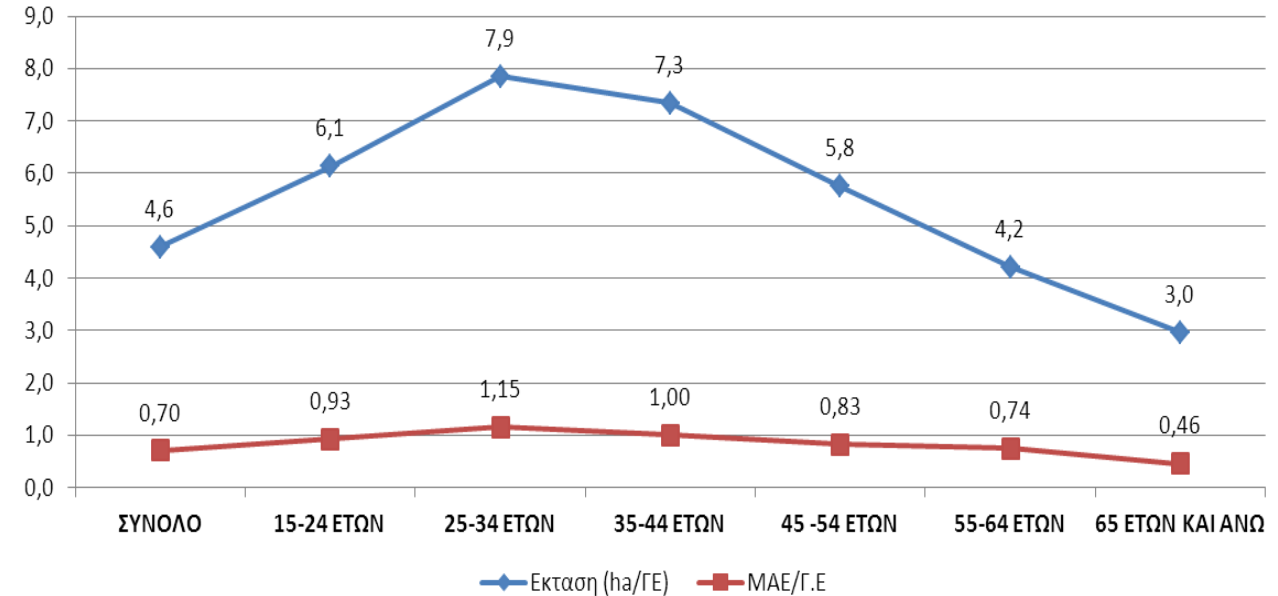
Χώρα	Ποσοστό αρχηγών Γ.Ε < 35 ετών προς το σύνολο των αρχηγών Γ.Ε	Αριθμός νέων διαχειριστών ανά 100 διαχειριστές μεγαλύτερης ηλικίας (λόγος <35 / >= 55 ετών)
Κυπρος	1,3	1,7
Πορτογαλία	1,9	2,5
Ρουμανία	3,1	4,6
Μαλτα	3,8	5,7
Ελλάδα	3,7	6
Ε.Ε -28	5,1	8,8

Ειδικός Στόχος 7 (2)

Αριθμός Νέων Αρχηγών ΓΕ κάθε 100 Ηλικιωμένους Αρχηγούς ΓΕ (Ηλικία < 40 ετών / Ηλικία > 55 ετών), 2016

Μέσα μεγέθη (Έκταση (ha/ΓΕ) & ΜΑΕ/Γ.Ε) ανά ηλικιακή τάξη κατόχων των Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων

Ειδικός Στόχος 7 (3)

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Χαρακτηριστικά γεωργικών εκμεταλλεύσεων νέων γεωργών: Μεγάλου σχετικά φυσικού και οικονομικού μεγέθους εκμεταλλεύσεις, (8.000 - 25.000 € κατά πλειοψηφία), περιορισμένη αναδιάρθρωση καλλιεργειών, υψηλή συμμετοχή σε δυναμικούς κλάδους (κηπευτικά, άνθη, προβατοτροφία, λοιπές μόνιμες καλλιέργειες), υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο σε σχέση με το σύνολο των απασχολούμενων στον πρωτογενή, ηλικία κυρίως κάτω των 35 ετών, εγκατάσταση σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές○ Σημαντική συμβολή του Πυλώνα 2 στην δημιουργία ανταγωνιστικών εκμεταλλεύσεων και ουσιώδης συμβολή του 1ου Πυλώνα στο γεωργικό εισόδημα λόγω της συμπληρωματικής ενίσχυσης νέων γεωργών○ Υψηλή ζήτηση για την δημιουργία νέων επιχειρήσεων στις αγροτικές περιοχές εκτός γεωργικού τομέα στα Μέτρα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε	<ul style="list-style-type: none">○ Επιδείνωση της δημογραφικής σύνθεσης στον πρωτογενή τομέα και μεγάλες περιφερειακές διαφοροποιήσεις ως προς την ηλικία και το μορφωτικό επίπεδο - Περιορισμένος αριθμός νέων γεωργών με πλήρη γεωργική εκπαίδευση○ Περιορισμένη πρόσβαση σε γεωργική γη (απουσία μηχανισμών διαχείρισης της γεωργικής γης, κινήτρων μεταβίβασης της γης σε νέους, μη αποτελεσματικότητα εθνικών μέτρων διανομής γεωργικών γαιών)○ Ατελής αγορά γεωργικής γης (πολύ περιορισμένος αριθμός αγοραπωλησιών) και υψηλές τιμές ενοικίασης○ Δραστηριοποίηση νέων γεωργών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις πολύ μικρού οικονομικού μεγέθους σε μη ανταγωνιστικούς κλάδους (δημητριακά, ελαιοκομία)○ Απουσία συμβουλευτικής στήριξης προς τους νέους γεωργούς - Περιορισμένη παροχή γεωργικής εκπαίδευσης- Απαρχαιωμένο και προβληματικό στη λειτουργία σύστημα παροχής γεωργικής εκπαίδευσης – δια βίου μάθησης○ Δυσκολία πρόσβασης σε τραπεζικό δανεισμό○ Εγκατάλειψη της γεωργίας μετά την υποχρεωτική περίοδο παραμονής των δικαιούχων του Μέτρου της Πρώτης Εγκατάστασης○ Κριτήρια ένταξης στο Μέτρο της πρώτης εγκατάστασης που δεν συμβάλλουν στην βελτίωση της συνολικής παραγωγικότητας, ανεπαρκές το ύψος του πριμ της πρώτης εγκατάστασης για τη δημιουργία μακροχρόνια ανταγωνιστικών εκμεταλλεύσεων○ Απουσία «κριτηρίων» για τους δικαιούχους της Συμπληρωματικής Ενίσχυσης του Πυλώνα 1

Ειδικός Στόχος 7 (4)

Ευκαιρίες

- Υψηλή βαρύτητα στην προσέλκυση των νέων γεωργών μέσω της νέας ΚΓΠ - Η αναγνώριση από ΕΕ του προβλήματος της γήρανσης του πληθυσμού των αγροτικών περιοχών (Πράσινη Βίβλος για τη γήρανση και το μακροπρόθεσμο όραμα για τις αγροτικές περιοχές)
- Χρηματοδοτικά εργαλεία ΕΕ (Young farmers initiative)
- Η σύσταση του Ταμείου Ανάκαμψης
- Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων Μέτρου Συνεργασίας του ΣΣ της ΚΓΠ 2021-2027 για την προώθηση της διαδοχής σε νέους γεωργούς

Απειλές

- Απουσία συμπληρωματικών μέτρων εθνικής πολιτικής (φορολογικά, ασφαλιστικά) για την διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών
- Χαμηλή κοινωνική αναγνώριση του επαγγέλματος του νέου γεωργού
- Συνέχιση πληθυσμιακής αποδυνάμωσης των αγροτικών περιοχών
- Η παράταση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 στην οικονομία

Ειδικός Στόχος 8 : ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑΣ

(C.01 Πληθυσμός)

σύνολο	Κάτοικοι	10.724.599 (2019)
αγροτική	% του συνόλου	31,3 (2019)
ενδιάμεση	% του συνόλου	23,5 (2019)
αστική	% του συνόλου	45,2 (2019)

(C.03 Έδαφος)

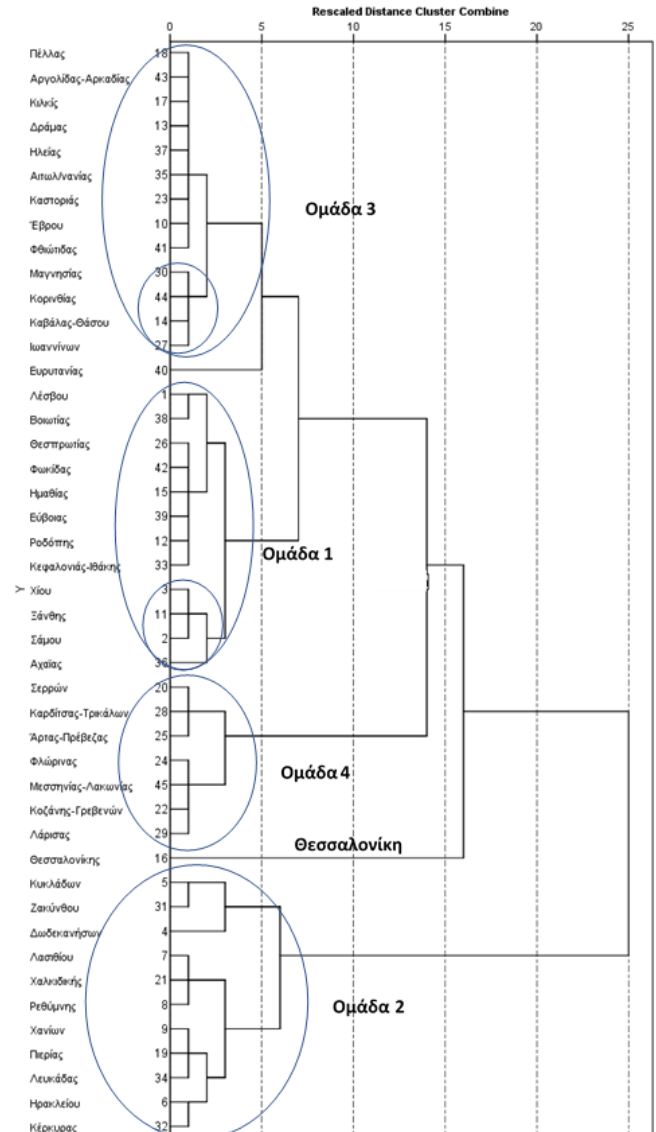
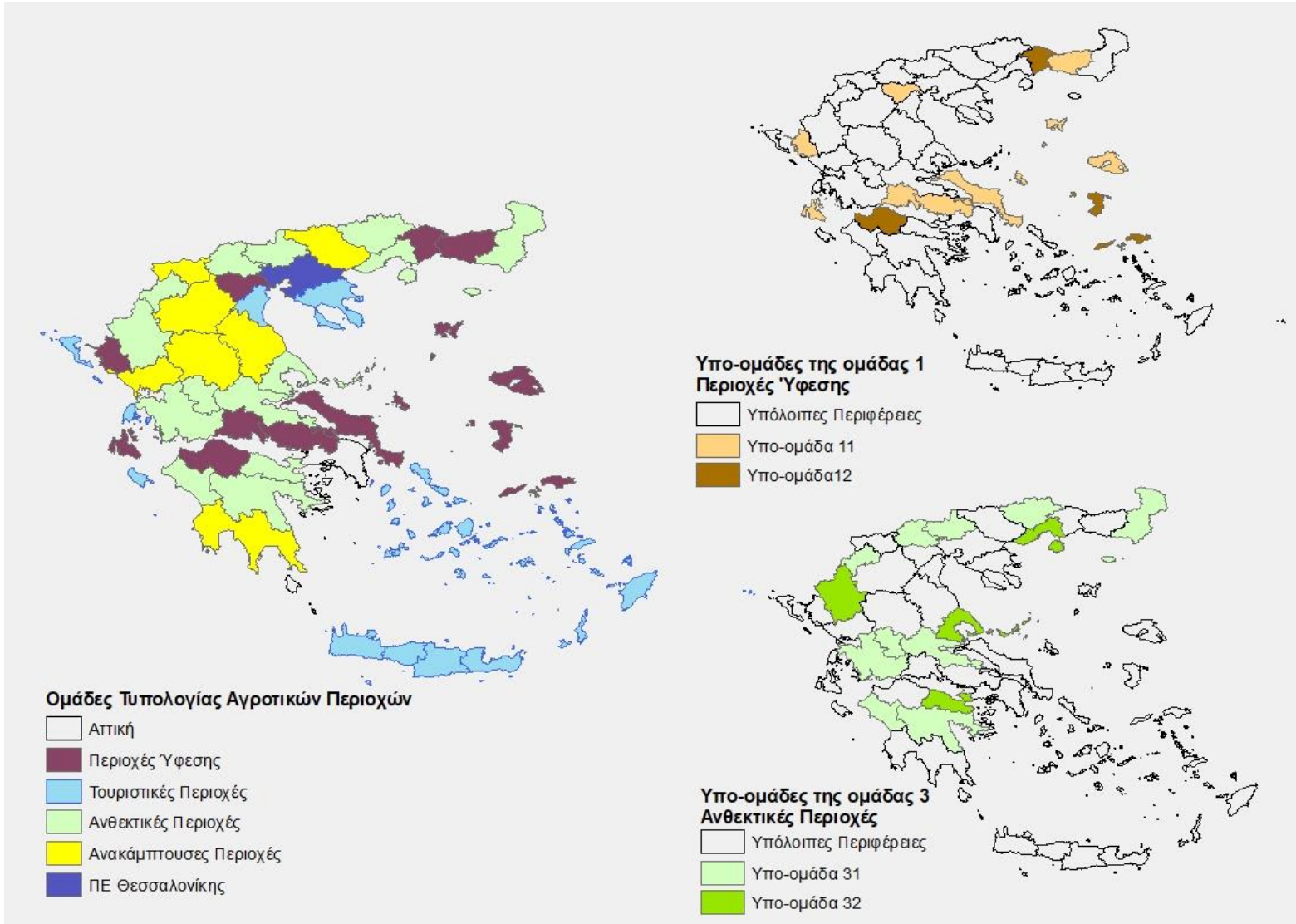
σύνολο	Km2	131.694 (2016)
αγροτική	% της συνολικής έκτασης	62,6 (2016)
ενδιάμεση	% της συνολικής έκτασης	31,7 (2016)
αστική	% της συνολικής έκτασης	5,7 (2016)

Λόγω του πολυτομεακού χαρακτήρα του ΕΣ θα παρουσιαστούν τα ευρήματα της SWOT ανάλυσης ανά θεματικό τομέα

1. Κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά αγροτικών περιοχών
2. Προσβασιμότητα/Ευρυζωνικά Δίκτυα
3. Βιοκαύσιμα/Κυκλική Οικονομία/Αξιοποίηση παραπροϊόντων/υποπροϊόντων αγροτικής παραγωγής
4. Φτώχεια / Κοινωνικός Αποκλεισμός
5. Τοπική Ανάπτυξη / Διακυβέρνηση

Ειδικός Στόχος 8 (2)

Ομάδες Περιφερειακών Ενοτήτων με ομοειδή δημογραφικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά

Ειδικός Στόχος 8 (3)

1. Κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά αγροτικών περιοχών

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Τάση επιστροφής πληθυσμού (οικ. κρίση),○ Πολυαπασχόληση,○ Μειωμένο ποσοστό ανεργίας,○ Τάση βελτίωσης παραγωγικότητας πρωτογενή τομέα και αύξηση ΑΠΑ σε ορισμένες αγροτικές περιοχές (περιορισμένες),○ Τουριστική ανάπτυξη,○ Υψηλής ποιότητας φυσικό/οικιστικό περιβάλλον,○ Σημαντικές χρηματοδοτήσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας από ΕΣΠΑ και Γεωργικό Ταμείο	<ul style="list-style-type: none">○ Χαμηλή παραγωγικότητα εργασίας, διατήρηση περιφερειακών ανισοτήτων,○ Υψηλή υστέρηση ΑΕΠ σε σχέση με ΕΕ,○ Προβληματική δημογραφική σύνθεση,○ Ανεργία νέων και γυναικών,○ Απόκλιση μορφωτικού επιπέδου (αστικές-αγροτικές περιοχές),○ Διαρθρωτικά προβλήματα (μικρός κλήρος – υποαπασχόλησης),○ Χαμηλή εκclusivity γεωργικού τομέα στους νέους, χαμηλός βαθμός καινοτομίας και έλλειψη δικτυώσεων,○ Αδυναμία σύζευξης τουρισμού με αγροτική παραγωγή,○ Υψηλή εποχικότητα τουρισμού (ήλιος-θάλασσα),○ Χαμηλός βαθμός μεταποίησης γεωργικών προϊόντων,○ Υψηλή εξάρτηση εισοδήματος/απασχόλησης από τον πρωτογενή τομέα σε ορισμένες περιοχές,○ Διεύρυνση τριτογενούς τομέα σε κλάδους χαμηλής προστιθέμενης αξίας,○ Χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα (υψηλό κόστος παροχής ΥΓΟΣ)

Ειδικός Στόχος 8 (4)

1. Κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά αγροτικών περιοχών

Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none">○ Υψηλή βαρύτητα Ε.Ε. στις αγροτικές περιοχές,○ Σημαντικό ύψος διατιθέμενων πόρων από επιμέρους Ταμεία (Ανάκαμψης, Δίκαιης Μετάβασης, Διαρθρωτικά Ταμεία),○ Αναγνωρισμένη αναγκαιότητα αλλαγής του αναπτυξιακού προτύπου της χώρας σε κοινοτικό επίπεδο	<ul style="list-style-type: none">○ Διαχρονική μείωση ποσοστού ΚΓΠ στον προϋπολογισμό της Ε.Ε.,○ Αρνητικές επιπτώσεις πανδημίας COVID19 (αναστροφή θετικής αναπτυξιακής πορείας),○ Μη αναστροφή δημογραφικών εξελίξεων (συνέχιση εξόδου των νέων)

Ειδικός Στόχος 8 (5)

2. Προσβασιμότητα/ Ευρυζωνικά Δίκτυα

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Ολοκλήρωση βασικών οδικών αξόνων (βελτίωση προσβασιμότητας)○ Αύξηση κάλυψης αγροτικών περιοχών με ευρυζωνικά δίκτυα○ Αύξηση παροχής ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών○ Συνέχιση χρηματοδότησης έργων μεταφορικών υποδομών, περιβάλλοντος και δικτύωσης από τα Διαρθρωτικά Ταμεία	<ul style="list-style-type: none">○ Υψηλή εξάρτηση από τις οδικές μεταφορές○ Δυσμενής γεωμορφολογία (νησιά, ορεινές περιοχές) - χαμηλή προσβασιμότητα○ Υστέρηση κάλυψης ευρυζωνικών δικτύων (απουσία υποδομών)○ Περιορισμένη πρόσβαση κατοίκων στο διαδίκτυο○ Ψηφιακός αναλφαβητισμός
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none">○ Υψηλή προτεραιότητα ΕΕ και κράτους στην ψηφιακή μετάβαση○ Επέκταση ευρυζωνικών δικτύων σε αγροτικές περιοχές○ Προώθηση δράσεων ψηφιακής διακυβέρνησης○ Σημαντικό ύψος πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης για την ψηφιακή μετάβαση	<ul style="list-style-type: none">○ Δεν εντοπίστηκαν

Ειδικός Στόχος 8 ⁽⁶⁾

3. Βιοκάυσιμα/Κυκλική Οικονομία/Αξιοποίηση παραπροϊόντων/ υποπροϊόντων αγροτικής παραγωγής

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Χαμηλές εκπομπές ΑΤΘ (και διαχρονικά μειούμενες) από την γεωργία,○ Σημαντικός ρόλος των δασών ως καταβόθρες άνθρακα,○ Συνεχής αύξηση των εκτάσεων βιολογικής γεωργίας○ Αναγνωρισμένη σημαντικότητα της κυκλικής οικονομίας/βιοοικονομίας σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό Επίπεδο,○ Εθνικός σχεδιασμός για την ενέργεια και το κλίμα,○ Θεσμικές ρυθμίσεις/ισχυρά κίνητρα για ΑΠΕ, βιοαέριο, compost και γεωθερμία○ Στοχευμένη εθνική στρατηγική διαχείρισης αποβλήτων	<ul style="list-style-type: none">○ Σε θεσμικό/διοικητικό επίπεδο: Ασαφής/ελλιπής συντονισμός σχεδίων δράσης, ασταθές φορολογικό περιβάλλον, γραφειοκρατικό πλαίσιο αδειοδότησης, ελλείψεις στον μηχανισμό καταγραφής και παρακολούθησης των ΓΚΤ αποβλήτων, καθυστέρηση υλοποίησης έργων προστασίας δασών, ελλείψεις στην παροχή εκπαίδευσης και συμβουλών στους γεωργούς○ Σε τεχνικό-παραγωγικό επίπεδο: μικρή δυναμικότητα μονάδων παραγωγής & αγροτικών εκμεταλλεύσεων, υψηλή διασπορά μονάδων παραγωγής ΓΚΤ αποβλήτων, χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης παραγωγών και επιχειρήσεων, αδυναμία προσαρμογής των γεωργών στις απαιτήσεις της Στρατηγικής από το Αγρόκτημα στο Πιάτο λόγω έλλειψης εκπαίδευσης και συμβουλευτικής στήριξης, απουσία βιοδιυλιστηρίων○ Σε οργανωτικό/περιφερειακό επίπεδο (οργάνωση-υποδομές): έλλειψη και δυσκολία οργάνωσης αξιόπιστου δικτύου/μηχανισμών συλλογής πρώτων υλών και αποβλήτων, απουσία οργανωμένων χώρων εγκατάστασης κτηνοτροφικών μονάδων και ατελής διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων τους, έλλειψη χωρητικότητας των δικτύων μέσης τάσης

Ειδικός Στόχος 8 ⁽⁷⁾

3. Βιοκαύσιμα/Κυκλική Οικονομία/Αξιοποίηση παραπροϊόντων/ υποπροϊόντων αγροτικής παραγωγής

Ευκαιρίες

- **Θεσμοθέτηση της Πράσινης Συμφωνίας (Green Deal)**, Ενσωμάτωση της Στρατηγικής από το Αγρόκτημα στο Πιάτο και της Βιοποικιλότητας, Θεσμοθέτηση της Εθνικής Στρατηγικής για τα Δάση 2018-2030, Δυνατότητα εφαρμογής eco- schemes μέσω του πρώτου πυλώνα
- Αύξηση των εκτάσεων βιολογικής «γεωργίας», Εθνικός Σχεδιασμός για την κυκλική οικονομία (επαναχρησιμοποίηση του νερού ΕΕΛ, χρήση ΓΚΤ αποβλήτων ως καυσίμων, αξιοποίηση βιομεθανίου)
- **Υψηλό ανεκμετάλλετο ενεργειακό δυναμικό από βιομάζα**, Αύξηση των θέσεων απασχόλησης και δημιουργία επιχειρήσεων στις αγροτικές περιοχές (πράσινη οικονομία, κυκλική οικονομία, βιοοικονομία)
- **Δυνατότητες χρηματοδότησης** ποικίλων δράσεων μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης του ΕΣΠΑ 2021-2027

Απειλές

- Ενδεχόμενες τοπικές αντιδράσεις για την εγκατάσταση μονάδων βιοδυλιστηρίων, βιοαερίου, αξιοποίησης βιομάζας,
- Έλλειψη ευαισθητοποίησης κοινού σε θέματα κυκλικής οικονομίας
- Αύξηση των κινδύνων εκδήλωσης mega fires λόγω κλιματικής αλλαγής,
- Εγκατάλειψη της γεωργικής γης

Ειδικός Στόχος 8 ⁽⁸⁾

4. Φτώχεια / Κοινωνικός Αποκλεισμός

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
○ -	<ul style="list-style-type: none">○ Υψηλότερα του μέσου εθνικού όρου, ποσοστά φτώχειας στις αγροτικές περιοχές, μη «καταγεγραμμένη φτώχεια»,○ Υψηλή σχολική διαρροή σε σχέση με τις αστικές περιοχές, πολύ υψηλό ποσοστό των νέων εκτός εκπαίδευσης, κατάρτισης, αγοράς εργασίας (NEETS),○ Χαμηλή πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, μη καταγραφή και απουσία μέτρων κοινωνικής ένταξης αλλοδαπών εργαζομένων γεννηθέντων εκτός Ευρώπης που ζουν σε προβληματικές συνθήκες (στέγασης, υγιεινής, πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας) και αποτελούν ομάδες υψηλού κινδύνου για την προσβολή τους από επιδημίες
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none">○ Η διαθεσιμότητα σημαντικών πόρων από το ΕΚΤ, το Ταμείο Φτώχειας, το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης για την καταπολέμηση της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και την ένταξη των μεταναστών	<ul style="list-style-type: none">○ Παράταση της οικονομικής ύφεσης λόγω μη αντιμετώπισης της πανδημίας,○ Έλλειψη συντονισμού με τις αρμόδιες αρχές σχεδιασμού και εφαρμογής των παρεμβάσεων του ΕΚΤ και του Ταμείου Ασύλου και Μετανάστευσης για τις δράσεις που σχετίζονται με την κοινωνική ένταξη και την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Ειδικός Στόχος 8 ⁽⁹⁾

5. Τοπική Ανάπτυξη / Διακυβέρνηση

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Εξοικείωση των κατοίκων, συλλογικών κοινωνικο-οικονομικών φορέων και τοπικής αυτοδιοίκησης των αγροτικών περιοχών με ολοκληρωμένα προγράμματα τοπικής ανάπτυξης που βασίζονται στην προσέγγιση LEADER,○ Βαθμιαία ενεργοποίηση κοινωνικής οικονομίας – επιχειρηματικότητας	<ul style="list-style-type: none">○ Έλλειψη κοινωνικού κεφαλαίου και εμπιστοσύνης στους θεσμούς
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none">○ Η θεσμική κατοχύρωση και η ενίσχυση του ρόλου των Αναπτυξιακών Εταιρειών που αποτελούν τους βασικούς πυρήνες των ΟΤΔ στον σχεδιασμό και υλοποίηση έργων των ΟΤΑ από τον νέο νόμο για την οργάνωση της αυτοδιοίκησης	<ul style="list-style-type: none">○ Αδυναμία κατανόησης των στόχων της νέας ΚΓΠ από κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους των αγροτικών περιοχών,○ Μη αναστροφή της αντίληψης “business as usual” από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τις Ομάδες Τοπικής Δράσης

Ειδικός Στόχος 9 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΗ ΘΡΕΠΤΙΚΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΑ ΤΡΟΦΙΜΑ, ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΚΑΛΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Λόγω του πολυτομεακού χαρακτήρα του ΕΣ θα παρουσιαστούν τα ευρήματα της SWOT ανάλυσης ανά θεματικό τομέα

1. Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης ΠΟΠ/ΠΓΕ
2. Ασφάλεια Τροφίμων από υπολείμματα
3. Αντι-μικροβιακή αντίσταση
4. Καλή Διαβίωση και Προστασία των Παραγωγικών Ζώων
5. Βιολογικά προϊόντα
6. Απώλεια και Σπατάλη Τροφίμων
7. Υγιεινή διατροφή

Ειδικός Στόχος 9 (2)

- ✓ Μέσω του ένατου ειδικού στόχου ενσωματώνονται στο Στρατηγικό Σχέδιο οι προτεραιότητες της Στρατηγικής από το Αγρόκτημα στο Πιάτο (F2F) που στην πλειονότητα τους εστιάζονται στην ασφάλεια και την υγιεινή των τροφίμων.
- ✓ Η ιδιαιτερότητα του ειδικού στόχου είναι ότι αρκετά από τα πεδία παρεμβάσεων είναι νέα όπως η σπατάλη τροφίμων και η διατροφική πολιτική /υγιεινή διατροφή, ενώ θέματα που εμπίπτουν στους τομείς αρμοδιότητας του ΥΠΑΑΤ όπως η ευζωία των ζώων, η χρήση αντιβιοτικών, η χρήση και η διαχείριση των φυτοφαρμάκων εντάσσονται σε ένα πλαίσιο, παράμετρος που σηματοδοτεί και την ανάγκη επανεξέτασης των οργανωτικών/διοικητικών ρυθμίσεων.

Δείκτες Κοινού Πλαισίου

Δείκτες Κοινού Πλαισίου <i>Context Indicator (PMEF)</i>	Δείκτες Επιπτώσεων <i>Impact Indicator</i>
C.47 Antimicrobials sales in food producing animals	I.26 Limiting antibiotic use in agriculture: Sales/use in food producing animals
C.48 Risk and impacts of pesticides	I.27 Sustainable use of pesticides: Reduce risks and impacts of pesticides
C.34 Value of production under EU quality schemes (compared to total value of agricultural and food production)	I.28 Responding to consumer demand for quality food: Value of production under EU quality schemes (incl. organics)

Ειδικός Στόχος 9 ⁽³⁾

1. Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΟΠ/ΠΓΕ)

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Υψηλή αναγνωρισιμότητα ανάμεσα στους Έλληνες καταναλωτές○ Περιορισμένος αριθμός ΠΟΠ/ΠΓΕ έχει εξαιρετική επίδοση στην αγορά○ Σημαντικές εξαγωγές συγκεκριμένων προϊόντων φυτικής παραγωγής○ Πολύ καλό σύστημα ελέγχου και παρακολούθησης	<ul style="list-style-type: none">○ Πολύ λίγα προϊόντα έχουν ικανοποιητική παραγωγή για σοβαρή διείσδυση στην αγορά○ Κάποια ΠΟΠ/ΠΓΕ προϊόντα δεν έχουν καθόλου παραγωγή○ Μικρή αναγνώριση των σημάτων ΠΟΠ και ΠΓΕ από πολίτες ευρωπαϊκών χωρών○ Πολύ μικρή συμμετοχή του οίνου στα προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ σε σχέση με αντίστοιχες μεσογειακές γεωργίες της ΕΕ
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none">○ Αύξηση των εξαγωγικών προσπαθειών και ενημέρωση των Ευρωπαίων καταναλωτών που έχουν χαμηλή αναγνωρισιμότητα και γνώση των προϊόντων αυτών○ Επέκταση των διμερών και διεθνών συμφωνιών της ΕΕ για προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ που περιλαμβάνουν και ελληνικά σήματα.○ Αύξηση της προστιθέμενης αξίας στον οίνο μέσα από χρησιμοποίηση οίνου σε προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ	<ul style="list-style-type: none">○ Ανταγωνισμός με άλλα σήματα και σύγχυση των καταναλωτών○ Απειλή από σήματα κλιματικής αλλαγής και Food Miles που θα θεωρήσουν τα ΠΟΠ/ΠΓΕ σαν προϊόντα που συνεισφέρουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου

Ειδικός Στόχος 9 (4)

2. Ασφάλεια Τροφίμων από υπολείμματα

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Οι Έλληνες πολίτες είναι ενημερωμένοι για θέματα που σχετίζονται με ασθένειες ζώων και φυτών και υπολείμματα φυτοπροστατευτικών ουσιών στα τρόφιμα○ Υψηλό βαθμός εμπιστοσύνης των πολιτών στους Ευρωπαϊκούς θεσμούς ασφάλειας τροφίμων, στους επιστήμονες και στις οργανώσεις καταναλωτών○ Συνεχής βελτίωση του συστήματος ελέγχου	<ul style="list-style-type: none">○ Οι πωλήσεις φυτοπροστατευτικών δείχνουν διαφοροποιημένες τάσεις (κάποιες μειώνονται αλλά οι περισσότερες αυξάνονται)○ Το ΕΣΔ δεν έχει επικαιροποιηθεί○ Το σύστημα ελέγχου πάσχει κυρίως από εξοπλισμό στα εργαστήρια αναφοράς και ανθρώπινο δυναμικό○ Ανεπαρκής γεωγραφική κάλυψη του συστήματος γεωργικών προειδοποιήσεων & ελλείψεις στο δίκτυο συγκέντρωσης μετεωρολογικών δεδομένων
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none">○ Η ενημέρωση των καταναλωτών είναι ευκαιρία για την επέκταση της Βιολογικής Γεωργίας, της Ολοκληρωμένης Γεωργίας (Integrated Pest Management) και της γεωργίας ακριβείας○ Η αναθεώρηση του ΕΣΔ○ Δημιουργία ψηφιακού συστήματος φυτοϋγείας για την καταγραφή των επισήμων ελέγχων και την ηλεκτρονική έκδοση των πιστοποιητικών φυτοϋγείας○ Προώθηση επιθεωρήσεων○ Προώθηση μηχανημάτων εφαρμογής φυτοπροστατευτικών ουσιών που μειώνουν τον κίνδυνο	<ul style="list-style-type: none">○ Χαλάρωση των ελέγχων, της επιθεώρησης των μηχανημάτων και της κατάρτισης μπορεί να έχει σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις ιδιαίτερα στα υδάτινα οικοσυστήματα○ Η ανίχνευση απαγορευμένων φυτοπροστατευτικών ουσιών ανάμεσα στα υπολείμματα

Ειδικός Στόχος 9 ⁽⁵⁾

3. Αντι-μικροβιακή αντίσταση

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Η χρήση κτηνιατρικών αντι-μικροβιακών δεν είναι πολύ υψηλή όμως αυξάνεται με εξαιρετικά ανησυχητικούς ρυθμούς	<ul style="list-style-type: none">○ Οι Έλληνες πολίτες δεν έχουν ενημέρωση για την αντι-μικροβιακή αντίσταση και για την σχέση ανθρώπου-ζώων-περιβάλλοντος στη μικροβιακή αλυσίδα
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none">○ Περαιτέρω ενημέρωση του κοινού σε θέματα αντι-μικροβιακής αντίστασης	<ul style="list-style-type: none">○ Να μην προωθηθούν οι αντιλήψεις της στρατηγικής One Health

Ειδικός Στόχος 9 ⁽⁶⁾

4. Καλή Διαβίωση και Προστασία των Παραγωγικών Ζώων

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Σημαντικές προσπάθειες για την εκπαίδευση και την κατάρτιση σε θέματα καλής διαβίωσης και προστασίας των ζώντων ζώων	<ul style="list-style-type: none">○ Μετακινήσεις των ζώντων ζώων ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες σε υψηλές θερμοκρασίες○ Μη συμμόρφωση των σφαγείων της χώρας ως προς της εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας για την προστασία των ζώων κατά τη θανάτωση○ Έλλειψη κτηνιατρικού προσωπικού
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none">○ Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης σε θέματα καλής διαβίωσης και προστασίας των ζώντων ζώων○ Ενίσχυση των ελέγχων τόσο στους συνοριακούς σταθμούς όσο και στις εκτροφές	<ul style="list-style-type: none">○ Υπερβολική αύξηση του κόστους παραγωγής από την εφαρμογή όλων των μέτρων ευζωίας των παραγωγικών ζώων λόγω του μικρού μεγέθους των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων στην Ελλάδα

Ειδικός Στόχος 9 (7)

5. Βιολογικά προϊόντα

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Υψηλότερες εκτάσεις και ζωικές μονάδες από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς μέσους όρους○ Πολύ καλό σύστημα ελέγχων και θεσμικό πλαίσιο○ Καλές εξαγωγικές δραστηριότητες○ Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας αγορών βιολογικών προϊόντων	<ul style="list-style-type: none">○ Αναντιστοιχία μεταξύ της αύξησης των καλλιεργούμενων εκτάσεων και της προσφοράς βιολογικών προϊόντων στον καταναλωτή○ Μικρή αναγνώριση του σήματος της βιολογικής γεωργίας από τους Έλληνες καταναλωτές○ Μικρή κατά κεφαλή δαπάνη○ Υψηλό κόστος παραγωγής
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none">○ Η βιολογική γεωργία είναι σημαντική διέξοδος και για την περιβαλλοντική προστασία της υπαίθρου αλλά και για τον μετριασμό των επιπτώσεων της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή○ Επιπλέον αύξηση των εξαγωγών σε αγορές της Ευρώπης που διαθέτουν υψηλή κατά κεφαλή δαπάνη για βιολογικά προϊόντα○ Εκπαίδευση των αγροτών σε θέματα βιολογικής καταπολέμησης των ασθενειών	<ul style="list-style-type: none">○ Χαλάρωση των ελέγχων○ Αύξηση του κόστους παραγωγής από αύξηση του κόστους των εισροών ή της εργασίας

Ειδικός Στόχος 9 ⁽⁸⁾

6. Απώλεια και Σπατάλη Τροφίμων

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Σημαντική δραστηριοποίηση ιδιωτικών επιχειρήσεων & ΜΚΟ στην πρόληψη της σπατάλης τροφίμων κυρίως μέσω δράσεων διάσωσης και προσφοράς τροφίμων○ Παροχή φορολογικών κινήτρων (απαλλαγή από ΦΠΑ) για τη διευκόλυνση της δωρεάς τροφίμων○ Η επίσημη εκκίνηση της Συμμαχίας κατά της σπατάλης τροφίμων στην Ελλάδα (Σεπτέμβριος 2020)	<ul style="list-style-type: none">○ Η σπατάλη τροφίμων φαίνεται ότι είναι αυξημένη στην Ελλάδα σε σχέση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες○ Απουσία ποσοτικών δεδομένων λόγω έλλειψης συστηματικής και ευρείας καταγραφής της σπατάλης για κάθε στάδιο της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων○ Η μείωση της σπατάλης των τροφίμων μάλλον δεν αποτελεί έννοια που συμπεριλαμβάνεται στη συνείδηση του ελληνικού καταναλωτικού κοινού
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none">○ Η θέσπιση κοινής μεθοδολογίας μέτρησης αποβλήτων τροφίμων από την ΕΕ για να υποστηρίξει τα κράτη μέλη στον ποσοτικό προσδιορισμό των αποβλήτων τροφίμων σε κάθε στάδιο της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων○ Οι ευρωπαϊκές στρατηγικές και πολιτικές της περιόδου 2021-2027○ Η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Πλατφόρμας για την απώλεια και σπατάλη των τροφίμων○ Η πρόβλεψη για την εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης με στόχο τη μείωση της σπατάλης τροφίμων στο νέο ΕΣΔΑ 2020-2030	<ul style="list-style-type: none">○ Καθυστερήσεις στην ανάληψη των σχετικών δράσεων για την αποτύπωση του μεγέθους των τροφικών απωλειών στη χώρα λόγω και της πανδημίας του COVID-19○ Η αλλαγή συμπεριφορών και αντιλήψεων από τα νοικοκυριά απαιτεί μεγάλο χρονικό διάστημα

Ειδικός Στόχος 9 ⁽⁹⁾

7. Υγιεινή διατροφή

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Η υψηλή κατανάλωση φρούτων και λαχανικών και ειδικότερα στις αγροτικές περιοχές σε σχέση με τις αντίστοιχες Ευρωπαϊκές○ Η μεγάλη εγχώρια παραγωγή φυτικών τροφίμων○ Η επισήμανση των τυποποιημένων τροφίμων○ Η ύπαρξη Σχεδίου Δράσης για την Ανασύνθεση των Τροφίμων και οι Εθνικοί Διατροφικοί Οδηγοί○ Η υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Σχολικού Προγράμματος διανομής φρούτων, λαχανικών και γάλακτος στα σχολεία στο οποίο συμμετέχει και η Ελλάδα	<ul style="list-style-type: none">○ Τα αυξημένα ποσοστά υπερβολικού βάρους και παχυσαρκίας στους Έλληνες σε σχέση με την Ευρώπη○ Οι αγροτικές περιοχές στην Ελλάδα παρουσιάζουν υψηλότερο ποσοστό υπέρβαρων και παχύσαρκων ατόμων σε σύγκριση με τις αντίστοιχες Ευρωπαϊκές○ Υψηλή κατανάλωση κρέατος και απομάκρυνση από την ελληνική παραδοσιακή διατροφή
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none">○ Οι σταδιακές αλλαγές στις διατροφικές και καταναλωτικές συνήθειες των Ελλήνων και η αυξανόμενη ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σε θέματα διατροφής και παχυσαρκίας○ Η αυξανόμενη ζήτηση για ποιοτικά προϊόντα από την αγορά και οι σύγχρονες απαιτήσεις των καταναλωτών για υγιεινά και διαφοροποιημένα τρόφιμα○ Οι ευρωπαϊκές στρατηγικές και πολιτικές της περιόδου 2021-2027 (η στρατηγική από το Αγρόκτημα στο Πιάτο, η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα, η Κοινή Γεωργική Πολιτική)	<ul style="list-style-type: none">○ Η έλλειψη εμπειρίας στο σχεδιασμό σχετικών δράσεων

Ειδικός Στόχος 10 : Ο ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ, ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥΣ

Λόγω του πολυτομεακού χαρακτήρα του ΕΣ θα παρουσιαστούν τα ευρημάτα της SWOT ανά θεματικό τομέα.

1. Σύστημα Γεωργικής Γνώσης και Καινοτομίας
2. Διοικητικός Μηχανισμός/Ψηφιοποίηση/Αξιοποίηση ΤΠΕ στο ΣΔΕ της ΚΓΠ
3. Ψηφιοποίηση και ελληνική γεωργία

Ειδικός Στόχος 10 (2)

1. Σύστημα Γεωργικής Γνώσης και Καινοτομίας

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Ερευνητικό δυναμικό υψηλής ποιότητας○ Αύξηση της ιδιωτικής δαπάνης επιχειρήσεων για E&A○ Θετικές επιδόσεις στην καινοτομία και τις διασυνδέσεις των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (βελτίωσης της συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για E&A)○ Συγκρότηση οικοσυστημάτων καινοτομίας○ Υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο νέων γεωργών○ Ενεργοποίηση Εθνικού Αγροτικού Δικτύου	<ul style="list-style-type: none">○ Έλλειψη συνεκτικής στρατηγικής για EΤΑΚ○ Χαμηλός βαθμός ενσωμάτωσης καινοτομίας στον πρωτογενή τομέα○ Έλλειψη συνεργειών για διάχυση καινοτομίας○ Απουσία μηχανισμών μεταφοράς γνώσης και διάχυσης αποτελεσμάτων○ Μη ανεπτυγμένο σύστημα παροχής συμβουλών○ Ελλιπής γενική και επαγγελματική εκπαίδευση απασχολούμενων στην γεωργία○ Ανεπαρκές σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης○ Απουσία κρίσιμης μάζας επιχειρήσεων/συνεταιριστικών οργανώσεων ή/και clusters ώστε να μπορούν να επενδύσουν στην EΤΑΚ○ Χαμηλός βαθμός κατοχύρωσης ευρεσιτεχνιών○ Υστέρηση ως προς την ΕΕ σε EΤΑΚ○ Υψηλός βάθος γεωγραφικών ανισοτήτων○ Χαμηλή παραγωγικότητα γεωργίας○ Απουσία επικέντρωσης της πολιτικής στην υλοποίηση των Μέτρων που αφορούν στην προώθηση και τη διάδοση της γνώσης και της καινοτομίας στον αγροτικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές

Ειδικός Στόχος 10 (3)

1. Σύστημα Γεωργικής Γνώσης και Καινοτομίας

Ευκαιρίες

- Έμφαση στην προώθηση της γνώσης και της καινοτομίας για την νέα προγραμματική περίοδο 2021– 2027
- Συμπεριλαμβανόμενης της ΚΑΠ, αύξηση των συνολικών δαπανών για Έρευνα και Ανάπτυξη (E&A) στην Ελλάδα
- Νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες για ΕΤΑΚ, συγκρότησης συνεκτικής και συνεπούς εθνικής στρατηγικής για την έρευνα, την καινοτομία και την τεχνολογική ανάπτυξη (μέσω του AKIS)
- Συγκρότηση νέου μοντέλου για καινοτομία μέσω των περιφερειακών οικοσυστημάτων (περεταίρω ενίσχυση μέσω των KETs)
- Αναδιάρθρωση υποδομών έρευνας και εκπαίδευσης/ κατάρτισης με τη δημιουργία νέων Πανεπιστημιακών Τμημάτων Γεωπονίας, Τροφίμων και Αγροτικής Οικονομίας, Λειτουργία (και περαιτέρω ενίσχυση) Μονάδων Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας στα ελληνικά ΑΕΙ
- Κίνητρα σε νέους ερευνητές για ανάσχεση του brain drain
- Υψηλή ζήτηση για χρηματοδότηση δράσεων καινοτομίας στον Αγροδιατροφικό τομέα στο πλαίσιο τόσο του ΠΑΑ 2014-2020 όσο και του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
- Αυξανόμενες απαιτήσεις για πιστοποιημένα, ποιοτικά και καινοτόμα προϊόντα

Απειλές

- Ελλειμματική συνεργασία μεταξύ των παραγωγικών τομέων της οικονομίας και των ερευνητικών ιδρυμάτων
- Οι περισσότερες καινοτομίες στην γεωργία είναι εντάσεως κεφαλαίου
- Απώλεια εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού (brain drain) λόγω της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης συμπεριλαμβανόμενης της υγειονομικής κρίσης λόγω COVID-19
- Υψηλά ποσοστά των ατόμων νεαρής ηλικίας (15-34 ετών) που χαρακτηρίζονται ως «απόντες/ούσες» από εκπαίδευση, κατάρτιση ή απασχόληση (NEETs - ‘Not in Education, Employment, or Training’)

Ειδικός Στόχος 10 (4)

2. Διοικητικός Μηχανισμός/Ψηφιοποίηση/Αξιοποίηση ΤΠΕ στο ΣΔΕ της ΚΓΠ

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Υψηλό επίπεδο μηχανογραφικής υποστήριξης της ΚΑΠ σε όλα τα επίπεδα προγραμματισμού, προκήρυξης, υλοποίησης δράσεων από πολλαπλά συστήματα του ΥΠΑΑΤ και του ΟΠΕΚΕΠΕ○ Ενεργοποίηση του ΥΠΑΑΤ και του ΟΠΕΚΕΠΕ για την ανταπόκριση στις απαιτήσεις της νέας ΚΑΠ σε ότι αφορά τον προγραμματισμό επενδύσεων για νέα πληροφοριακά συστήματα και αναβάθμιση υφιστάμενων	<ul style="list-style-type: none">○ Πληθώρα εφαρμογών και δομών βάσεων δεδομένων – μη ύπαρξη ενοποιημένου μητρώου δικαιούχων και για τους δύο Πυλώνες της ΚΓΠ○ Ελλείψεις σε βάσεις δεδομένων και δυνατότητες παρακολούθησης δεικτών της νέας ΚΓΠ○ Ανάγκες για επεκτάσεις/βελτιώσεις/αναβαθμίσεις συστημάτων○ Έλλειψη ολοκληρωμένων συστημάτων για την διαχείριση των Τομεακών Προγραμμάτων των ΚΟΑ του Πυλώνα Ι
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none">○ Περεταίρω ανάπτυξη διαλειτουργικότητας συστημάτων και παροχής πληροφόρησης και εξυπηρέτησης πολιτών/δικαιούχων των Προγραμμάτων○ Ολοκλήρωση/ανάπτυξη νέων διαχειριστικών εφαρμογών, Ενσωμάτωση/Συγκέντρωση εφαρμογών και πληροφοριών που τηρούνται μέσω του gov.gr○ Ομογενοποίηση Μητρώων (μέσω του ΜΑΕΕ)○ Κοινό Προγραμματικό Πλαίσιο ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ○ Χρηματοδότηση δράσεων/επενδύσεων σε πληροφοριακά συστήματα και υποδομές μέσω προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και του ΠΑΑ	<ul style="list-style-type: none">○ Μη έγκαιρη έκδοση του κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου – διοικητικές καθυστερήσεις○ Καθυστερήσεις υλοποίησης δράσεων ψηφιακής διακυβέρνησης και διαλειτουργικότητας συστημάτων από εξωτερικούς φορείς και επισπεύδοντα Υπουργεία

Ειδικός Στόχος 10 ⁽⁵⁾

3. Ψηφιοποίηση και ελληνική γεωργία

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none">○ Ύπαρξη επιχειρήσεων με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο και εξειδικευμένο προσωπικό, εταιρειών που αξιοποιούν καινοτόμες τεχνολογίες και ύπαρξη συμβολαιακής γεωργίας (ώθηση στον εκσυγχρονισμό, διευκόλυνση μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας στην αγροτική παραγωγή)	<ul style="list-style-type: none">○ Δυσμενής ηλικιακή διάρθρωση και εκπαιδευτικό επίπεδο στις αγροτικές περιοχές, χαμηλό επίπεδο τεχνολογικών δεξιοτήτων, ανεπαρκής διάδοση και αξιοποίηση ΤΠΕ, έλλειψη ευκαιριών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, έλλειψη ενημερωτικών δράσεων, έλλειψη δομών στήριξης και συμβουλευτικών υπηρεσιών, περιορισμένη προσβασιμότητα σε υπηρεσίες γρήγορου Internet σε απομακρυσμένες περιοχές○ χαμηλή παραγωγικότητα εργασίας, κυριαρχία παραδοσιακών μεθόδων και παρωχημένων πρακτικών στην πρωτογενή παραγωγή και μεταποίηση, υψηλό κόστος παραγωγής προϊόντων και επενδύσεων (νησιωτικότητα, ορεινοί όγκοι, μικρές καλλιεργήσιμες εκτάσεις) μεγάλη εξάρτηση από επιδοτήσεις○ μικρός αριθμός αποτελεσματικών περιφερειακών και επιχειρηματικών συνεργασιών/ δικτύων, υψηλός βαθμός εσωστρέφειας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις τροφίμων, Έλλειψη επιχειρηματικότητας και καινοτομικού πνεύματος, Χαμηλός βαθμός επιχειρηματικότητας λόγω μη ευνοϊκού φορολογικού καθεστώτος, γραφειοκρατίας και έλλειψη χρηματοδοτήσεων○ Χαμηλές δαπάνες σε έρευνα στον αγροτικό τομέα, αδύναμες δραστηριότητες μεταφοράς τεχνολογίας μεταξύ μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ερευνητικών ινστιτούτων, εταιρειών και παραγωγικών φορέων του αγροτικού κόσμου, χαμηλό ποσοστό ερευνητικού προσωπικού σε εταιρείες αγροδιατροφικών προϊόντων, χαμηλό επίπεδο διάχυσης της καινοτομίας, χαμηλό επίπεδο εξαγωγικής δραστηριότητας○ Ασθενείς διασυνδέσεις μεταξύ πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης, οι διασυνδέσεις ανάμεσα στην αγροδιατροφή και άλλες αλυσίδες (τουρισμός, καλλυντικά, φάρμακα, χημική βιομηχανία) δεν έχουν αξιοποιηθεί ικανοποιητικά

Ειδικός Στόχος 10 (6)

3. Ψηφιοποίηση και Ελληνική Γεωργία

Ευκαιρίες

- Βελτίωση εκπαιδευτικών υπηρεσιών
- Νέα γενιά υψηλής ειδίκευσης στον τομέα της πληροφορικής,
- Προσέλκυση νέων στη γεωργία
- Εκπαίδευση νέων σε δεξιότητες υψηλής εξειδίκευσης (μηχανικοί Η/Υ και προγραμματιστών)
- Αύξηση κυβερνητικών επενδύσεων για ΤΠΕ
- Επαγγελματική και τεχνική κατάρτιση αγροτών
- Πρωτοβουλίες και οργανωμένες δράσεις για προώθηση (διαφήμιση, δραστηριότητες και έργα μάρκετινγκ, αγροτουρισμός)
- Επέκταση διαδικτύου υψηλών ταχυτήτων
- Ανάπτυξη τεχνολογίας αγροδιατροφικών προϊόντων (έξυπνες καλλιέργειες)
- Ανάπτυξη ποιοτικής γεωργίας σε μικρού μεγέθους εκμεταλλεύσεις
- Βελτιωμένα δίκτυα συνεργασίας σε αγροτικές περιοχές
- Βελτίωση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ
- Ευαισθητοποίηση τοπικών επιχειρηματιών σε θέματα τεχνολογίας και καινοτομίας

Απειλές

- Καθυστέρηση ενσωμάτωσης σύγχρονων τεχνολογιών και καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία
- Χαμηλό ποσοστό νεοσύστατων επιχειρήσεων - έλλειψη κουλτούρας καινοτομίας
- Απομόνωση από διεθνείς αγορές και εξάρτηση από τις εγχώριες

Προσδιορισμός Αναγκών

A decorative horizontal line consisting of a solid teal bar on top, followed by a white bar, and then three thin, parallel teal lines at the bottom.

α/α

ΑΝΑΓΚΕΣ 1^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ

1	Καλύτερη στόχευση των προαιρετικών συνδεδεμένων ενισχύσεων
2	Πιο ενεργητική υποστήριξη των γεωργών νεαρής ηλικίας (όχι απλώς με τη διανομή της πρόσθετης ενίσχυσης που εισπράττουν)
3	Ανάπτυξη της προβατοτροφίας και ανάδειξη των εγχώριων φυλών
4	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής στις εκμεταλλεύσεις των παραγωγικών εξειδικεύσεων: δημητριακών, λοιπών αροτραίων, της ελαιοκομίας και της αμπελοκαλλιέργειας
5	Μείωση των ανισοτήτων στην κατανομή των συνολικών ενισχύσεων ανά εκμετάλλευση
6	Αύξηση της αξίας παραγωγής και της παραγωγικότητας στην κρεοπαραγωγό βοοτροφία και πιο ορθολογική διανομή της συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα του βοείου κρέατος.
7	Επανασχεδιασμός των ενισχύσεων στις εκμεταλλεύσεις των περιοχών με φυσικούς ή άλλους περιορισμούς (πρώην ‘μειονεκτικές περιοχές’)
8	Προφύλαξη της προβατοτροφίας (αλλά και της αιγοτροφίας και των βοοειδών) από κινδύνους που σχετίζονται με την εμφάνιση επιζωοτιών, τις αλλαγές των καταναλωτικών προτύπων, την επιβάρυνση του περιβάλλοντος και τις μεθόδους εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων.
9	Διατήρηση υψηλού γεωργικού εισοδήματος στις εκμεταλλεύσεις των ορεινών περιοχών
10	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος ανά εκμετάλλευση στις παραγωγικές εξειδικεύσεις: δημητριακά, ελαιοκομία, αμπελοκαλλιέργεια, Λοιπές αροτραίες καλλιέργειες, Οπωροφόρα δένδρα, Συνδυασμός μόνιμων καλλιεργειών, Μικτή φυτική παραγωγή
11	Μείωση του κόστους παραγωγής στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις εντάσεως εργασίας

α/α

ΑΝΑΓΚΕΣ 2^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ

1	Ισχυροποίηση και επέκταση του πλέγματος των ενδοκλαδικών και διακλαδικών σχέσεων του εγχώριου αγροδιατροφικού τομέα, με στοχευμένες ενέργειες, σε κλαδικό και χωρικό επίπεδο.
2	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων
3	Εξειδικευμένη στρατηγική για εξαγωγές γεωργικών και διατροφικών προϊόντων σε συγκεκριμένες αγορές-στόχους
4	Αύξηση των επενδύσεων και βελτίωση της στόχευσης των επενδυτικών μέτρων του Πυλώνα 2
5	Δημιουργία και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος AKIS σε μεγάλη κλίμακα για την εκπαίδευση και παροχή συμβουλών
6	Αύξηση της παραγωγής αρωματικών/φαρμακευτικών φυτών και παραγωγή εγχώριου πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού
7	Υποστήριξη για περαιτέρω αύξηση της παραγωγικότητας (TFP) στην αιγοπροβατοτροφία και τα κηπευτικά
8	Περαιτέρω αύξηση του οικονομικού μεγέθους των εκμεταλλεύσεων
9	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της κρεοπαραγωγού πτηνοτροφίας
10	Βελτίωση της συνολικής παραγωγικότητας των συντελεστών παραγωγής της ελληνικής γεωργίας
11	Βελτίωση της σχέσης ύψους επενδυμένου κεφαλαίου και μεγέθους εκμεταλλεύσεων
12	Μείωση της ελλειμματικότητας στα κτηνοτροφικά προϊόντα (χοιρινό κρέας, βόειο κρέας, αγελαδινό γάλα) και τις ζωοτροφές (κτηνοτροφικά σιτηρά και σόγια)

α/α**ΑΝΑΓΚΕΣ 3^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ**

1	Ενίσχυση των δικτυώσεων /συνεργασιών μεταξύ των κλάδων της α/δ αλυσίδας στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα
2	Σύζευξη τουρισμού αγροδιατροφής για την προώθηση ΠΟΠ - ΠΓΕ στην εγχώρια και διεθνή αγορά ,
3	Αξιοποίηση του αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα
4	Σύνδεση γαστρονομίας με την προώθηση ΠΟΠ - ΠΓΕ προϊόντων
5	Αύξηση εξαγωγών οίνου με ποιοτική σήμανση
6	Αύξηση της συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα με στόχο την αύξηση του κατά κεφαλήν γεωργικού εισοδήματος
7	Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και του ηλεκτρονικού εμπορίου
8	Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών μεταξύ των κλάδων της α.δ για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας
9	Ενίσχυση των παρεμβάσεων της ΚΓΠ που προωθούν την συνεργασία/δικτύωση /συλλογική οργάνωση των παραγωγών και των κλάδων της α/δ
10	Λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε εξωστρεφή α/δ προϊόντα
11	Αύξηση του ποσοστού παραγωγής α/δ προϊόντων χαμηλού κλιματικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος για την κάλυψη των καταναλωτικών προτιμήσεων
12	Ανάδειξη ιδιαίτερων χαρακτηριστικών σε λάδι , οίνο , μέλι για την προστασία τους στην εγχώρια και διεθνή αγορά μέσω δημιουργίας κοινής επωνυμίας (εθνική ταυτότητα)
13	Αύξηση της συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις για την βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών στην α/δ αλυσίδα
14	Ενίσχυση της θέσης των α/δ προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού μέσω , οικονομιών κλίμακας, τυποποίησης , πιστοποίησης

α/α

ΑΝΑΓΚΕΣ 4^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ

1	Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στη γεωργία, στηριζόμενος στα νεότερα στοιχεία αλλά και στο Εθνικό και τα περιφερειακά σχέδια για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
2	Έμφαση στην ενίσχυση χρήσεων γης και γεωργικών/ κτηνοτροφικών πρακτικών οι οποίες συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.
3	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία.
4	Καλύτερος συντονισμός με το Εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα καθώς και συντονισμός με τις πολιτικές της ΕΕ για παραγωγή και χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Έμφαση στην παραγωγή ενέργειας από τη δασοκομία και παράλληλα ενίσχυση των προσπαθειών για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη γεωργία.

ΑΝΑΓΚΕΣ 5^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ (Βιώσιμη και αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων)	
1	Βελτίωση της διακυβέρνησης και της παρακολούθησης/ελέγχου ειδικά στις απολήψεις, αξιοποίηση της εμπειρίας από το Εθνικό Σύστημα για την παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτων της χώρας.
2	Αξιοποίηση των αναθεωρημένων ΣΔΛΑΠ και της Εθνικής Στρατηγικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή κατά το σχεδιασμό παρεμβάσεων
3	Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση.
4	Επιδίωξη συνεργειών με την ενισχυμένη αιρεσιμότητα κατά το σχεδιασμό.
5	Έμφαση πρέπει να δοθεί στα μέτρα ποσοτικής διαχείρισης των υδατικών πόρων και ειδικά στις Λεκάνες απορροής ποταμών που 1. παρουσιάζουν μεγάλη εξάρτηση από τα υπόγεια νερά 2. η ποσοτική κατάσταση είναι λιγότερο από καλή και 3. παρατηρούνται φαινόμενα υφαλμύρισης λόγω υπεράντλησης.
6	Στα μέτρα βελτίωσης της ποιότητας των υδατικών πόρων πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις Λεκάνες Απορροής Ποταμών με εκτεταμένη διάχυτη ρύπανση.

ΑΝΑΓΚΕΣ 5^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ (Βιώσιμη και αποτελεσματική διαχείριση του εδάφους)	
1	Προσεκτικά σχεδιασμένη με έντονη χωρική διάσταση πολιτική για τη προστασία των εδαφικών πόρων. Προτεραιότητα στις ΠΕ με έντονα φαινόμενα διάβρωσης
2	Έμφαση στη διαχείριση των βοσκοτόπων με ολοκλήρωση των διαχειριστικών σχεδίων.
3	Επιδίωξη συνεργειών με την ενισχυμένη αιρεσιμότητα κατά το σχεδιασμό.
4	Σχεδιασμός αντιπλημμυρικής προστασίας που θα επικεντρώνει στις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας με βάση την αναθεωρημένη προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας.

α/α

ΑΝΑΓΚΕΣ 6^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ

1	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική περιβαλλοντική πολιτική (Πράσινη Συμφωνία, Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα 2030, Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για τις περιοχές NATURA, Στρατηγική για τα Δάση, Σχέδια Δράσης Ειδών και οικοτόπων, Πρωτοβουλία για τους Επικονιαστές)
2	Προτεραιότητα στα διαχειριστικά σχέδια για τις γεωργικές περιοχές NATURA, σχέδια διαχείρισης βοσκοτόπων
3	Συμπλήρωση και βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης της κατάστασης των ειδών και οικοτόπων
4	Προστασία HNV επέκτασή τους για καλύτερη συνδετικότητα των περιοχών NATURA
5	Πρόληψη και αποκατάσταση επιπτώσεων δασικών πυρκαγιών
6	Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγχώριου γενετικού υλικού

α/α	ΑΝΑΓΚΕΣ 7 ^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ
1	Ενδυνάμωση και ενίσχυση των μέτρων για τη διευκόλυνση της πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών
2	Μεγιστοποίηση οριζοντίων (μεταξύ των πυλώνων) και κάθετων (επιμέρους κατηγορίες παρεμβάσεων) συνεργειών μεταξύ παρεμβάσεων
3	Ηλικιακή ανανέωση του απασχολούμενου αγροτικού δυναμικού
4	Αναβάθμιση εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και παροχή συμβουλών
5	Πρόσβαση σε επενδυτικά κεφάλαια με ευνοϊκούς όρους, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της γεωργικής παραγωγής
6	Δημιουργία Βιώσιμων και ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων των νέων γεωργών
7	Επιπρόσθετα μέτρα εθνικής πολιτικής (φορολογικά, ασφαλιστικά κ.α.) για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών
8	Εθνική πολιτική για διευκόλυνση πρόσβασης σε γεωργική γη/ Δημιουργία Μηχανισμών Διαχείρισης
9	Ηλικιακή ανανέωση του απασχολούμενου αγροτικού δυναμικού
10	Αναβάθμιση εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και παροχή συμβουλών

ΑΝΑΓΚΕΣ 8^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ
(Κοινωνικοοικονομικά Χαρακτηριστικά)

1	Ενίσχυση της παραγωγικής βάσης των αγροτικών περιοχών και ενίσχυση των διακλαδικών σχέσεων μεταξύ των τομέων της οικονομίας
2	Αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας των αγροτικών περιοχών
3	Ενίσχυση του κλάδου της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων
4	Προσέλκυση κλάδων υψηλής προστιθέμενης αξίας στις αγροτικές περιοχές
5	Μείωση της εξάρτησης του γεωργικού εισοδήματος από τις άμεσες ενισχύσεις
6	Λήψη μέτρων για την μείωση των επιπτώσεων της πανδημίας στην τουριστική οικονομία των αγροτικών περιοχών
7	Βελτίωση του επιπέδου παροχής βασικών υπηρεσιών
8	Δημιουργία θέσεων εργασίας που απαιτούν υψηλών προσόντων ανθρώπινο δυναμικό

ΑΝΑΓΚΕΣ 8^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ
(Προσβασιμότητα - Ευρυζωνικά Δίκτυα)

1	Κάλυψη του συνόλου των αγροτικών περιοχών με ευρυζωνικές υποδομές και ενεργοποίηση περισσότερων ψηφιακά δημόσιων υπηρεσιών
2	Εκπαίδευση και κατάρτιση των κατοίκων των αγροτικών περιοχών σε θέματα χρήσης του internet και των προσφερόμενων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών
3	Αύξηση της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών με στόχο την μείωση των αναγκών για μετακινήσεις

ΑΝΑΓΚΕΣ 8ου ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ

α/α

(Βιοκαύσιμα/ Κυκλική Οικονομία/ Αξιοποίηση παραπροϊόντων/ υποπροϊόντων)

1	Προώθηση και χρηματοδότηση επενδύσεων βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας μέσω και των δύο Πυλώνων της ΚΑΠ
2	Προώθηση παρεμβάσεων eco schemes μέσω του Πυλώνα I με έμφαση στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα
3	Προώθηση επενδυτικών σχεδίων αξιοποίησης βιομάζας ΓΚΤ αποβλήτων, παραγωγής βιοαέριου και επαναχρησιμοποίησης νερού
4	Υποστήριξη δράσεων μεταφοράς τεχνολογίας/τεχνογνωσίας μεταξύ βιομηχανίας και έρευνας
5	Οργάνωση και ανάπτυξη δικτύων συλλογής γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων προς αξιοποίηση σε περιφερειακό επίπεδο
6	Προώθηση/ενίσχυση επενδύσεων μείωσης και επεξεργασίας/επαναχρησιμοποίησης ΓΚΤ αποβλήτων στην πηγή
7	Προώθηση/ενίσχυση στοχευμένων και ώριμων επενδύσεων βιοδιυλιστηρίων σε περιφερειακό επίπεδο
8	Προώθηση εναλλακτικών καλλιεργειών και καλλιεργητικών πρακτικών μέσω eco-schemes (organic farming, agroforestry)
9	Δράσεις εκπαίδευσης/ ενημέρωσης αγροτών σε θέματα βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας
10	Δράσεις εκπαίδευσης/ ενημέρωσης αγροτών σε θέματα βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας
11	Δημιουργία ευνοϊκού επενδυτικού περιβάλλοντος για ίδρυση και λειτουργία παραγωγικών μονάδων στον τομέα της βιοοικονομίας
12	Στοχευμένες δράσεις ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης τοπικών κοινωνιών για τα οφέλη (περιβαλλοντικά, οικονομικά, κοινωνικά) της κυκλικής οικονομίας και της βιοοικονομίας
13	Στοχευμένες δράσεις ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης τοπικών κοινωνιών για τα οφέλη (περιβαλλοντικά, οικονομικά, αναπτυξιακά) της κυκλικής οικονομίας και της βιοοικονομίας
14	Επιτάχυνση/ενίσχυση μέτρων προστασίας δασών και δασώσεων

ΑΝΑΓΚΕΣ 8ου ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ

α/α

(Τοπική Ανάπτυξη / Διακυβέρνηση - Φτώχεια / Κοινωνικός Αποκλεισμός)

1	Η αξιοποίηση του νέου θεσμικού πλαισίου για τις Αναπτυξιακές Εταιρείες και η υποβοήθηση των ΟΤΑ και των λοιπών τοπικών εταίρων για την ενεργοποίηση τους και σε λοιπούς τομείς πλην των δημοσίων έργων
2	Διεύρυνση της τοπικής εταιρικής σχέσης με στόχο την προσαρμογή/εμπλουτισμό των τοπικών στρατηγικών για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
3	Ενημέρωση του πληθυσμού και των κοινωνικοοικονομικών εταίρων για τις προτεραιότητες της ΚΓΠ 2023-2027 και την ενσωμάτωσή τους στις τοπικές στρατηγικές
4	Ανάδειξη της αντιμετώπισης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις προτεραιότητες των τοπικών στρατηγικών
5	Αναζήτηση συνεργειών και συμπληρωματικότητας με παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από τα λοιπά Ταμεία της ΕΕ
6	Εστίαση σε δράσεις για την υποβοήθηση της ένταξης στην αγορά εργασίας των νέων

α/α

ΑΝΑΓΚΕΣ 9^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ

(Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης ΠΟΠ/ΠΓΕ & Βιολογικά προϊόντα)

1	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού
2	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία και διεθνή αγορά
3	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των ΠΟΠ - ΠΓΕ και ιδιαίτερα των οίνων στις αγορές του εξωτερικού
4	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία αγορά
5	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού
6	Ανάδειξη διατροφικών χαρακτηριστικών ελληνικών προϊόντων ΠΟΠ - ΠΓΕ
7	Ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου για ΠΟΠ - ΠΓΕ - Βιολογικά Προϊόντα
8	Αύξηση της παραγωγής /τυποποίησης / μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων που έχουν δυνατότητες εισόδου στις αγορές
9	Μείωση του κόστους παραγωγής των βιολογικών προϊόντων

ΑΝΑΓΚΕΣ 9^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ
(Ασφάλεια Τροφίμων από υπολείμματα)

α/α	
1	Ενημέρωση παραγωγών για τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο του νέου ΕΣΔ
2	Ενίσχυση ελεγκτικών μηχανισμών για την ασφάλεια των τροφίμων με ανθρώπινο δυναμικό και εξοπλισμό
3	Ενίσχυση των δράσεων κατάρτισης/συμβουλευτικής προς τους γεωργούς για την ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών
4	Αυστηροποίηση ελέγχων και ποινών για την διάθεση και χρήση από τους παραγωγούς απαγορευμένων φυτοπροστατευτικών

ΑΝΑΓΚΕΣ 9^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ
**(Καλή Διαβίωση και Προστασία των Παραγωγικών Ζώων & Αντι-
μικροβιακή αντίσταση)**

1	Ενίσχυση των δράσεων κατάρτισης/συμβουλευτικής των παραγωγών για την ευζωία των ζώων και τη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων
2	Ενημέρωση των καταναλωτών σε θέματα καλής διαβίωσης των παραγωγικών ζώων και των κινδύνων από την χρήση αντιβιοτικών στα ζώα
3	Ενίσχυση των αρμόδιων φορέων σχεδιασμού, εφαρμογής, ελέγχου στους τομείς που επηρεάζονται από τις προβλέψεις - στόχους της πολιτικής από το Αγρόκτημα στο πιάτο
4	Ανάγκη ενίσχυσης των παραγωγών για την υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας

ΑΝΑΓΚΕΣ 9^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ (Σπατάλη Τροφίμων)	
α/α	
1	Η αξιοποίηση καλών διεθνών πρακτικών και η μεταφορά τεχνογνωσίας για την εφαρμογή των σχετικών δράσεων
2	Η ενεργός συμμετοχή ΜΚΟ και ιδιωτικού τομέα στο σχεδιασμό και την υλοποίηση σχετικών δράσεων
3	Η έγκαιρη εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την μείωση της σπατάλης τροφίμων και η έκδοση του συνόλου των κανονιστικών πράξεων
4	Η άμεση έναρξη της ποσοτικής αποτύπωσης/καταγραφής της σπατάλης τροφίμων με βάση την κοινή μεθοδολογία μέτρησης αποβλήτων τροφίμων που έχει θεσπιστεί από την ΕΕ
5	Η ενημέρωση/ευαισθητοποίηση του πληθυσμού

ΑΝΑΓΚΕΣ 9^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ (Υγιεινή διατροφή)	
α/α	
1	Αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχει η Στρατηγική F2F για την αύξηση της ζήτησης φρούτων και λαχανικών
2	Ενημέρωση για τα οφέλη της μεσογειακής διατροφής
3	Ειδικά προγράμματα για την εξοικείωση των νέων με την υγιεινή διατροφή
4	Η εκπόνηση και εφαρμογή δράσεων επικοινωνίας στον πληθυσμό των αγροτικών περιοχών για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής & Σχεδίου Δράσης για την αντιμετώπιση της παχυσαρκίας
5	Εξοικείωση των καταναλωτών με το περιεχόμενο των Εθνικών Διατροφικών Οδηγών

α/α	ΑΝΑΓΚΕΣ 10^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ (Σύστημα Γεωργικής Γνώσης & Καινοτομίας – AKIS)
1	Ενίσχυση των πόρων που αφιερώνονται στην καινοτόμο έρευνα για το αγροτροφικό σύστημα
2	Στρατηγική ενίσχυσης των συνεργασιών και των οικοσυστημάτων καινοτομίας
3	Συγκρότηση συνεκτικής στρατηγικής (σχεδιασμός και πάσης φύσεως πόροι σε εθνικό, περιφερειακό ή/και κλαδικό επίπεδο) για την παραγωγή, διάδοση και παραγωγική αξιοποίηση καινοτομιών, με έμφαση στην προώθηση συνεργασιών (πάσης φύσεως κίνητρα), για την ικανοποίηση (τρεχουσών ή χρόνιων) αναγκών του αγροτροφικού συστήματος
4	Εκπόνηση συνολικής στρατηγικής για την παραγωγή, διάδοση και παραγωγική αξιοποίηση καινοτομιών, ιδιαίτερα μέσω συνεργασιών κέντρων παραγωγής γνώσης και παραγωγικών φορέων
5	Σταθερό (μακρο-)οικονομικό περιβάλλον
6	Στρατηγική συνεργασιών και δημιουργίας οικοσυστημάτων καινοτομίας (με πάσης φύσεως κίνητρα) στο πλαίσιο της ΕΤΑΚ
7	Συνολική εθνική πολιτική για την ενίσχυση της ΕΤΑΚ ιδίως μέσω της "Συνεργασίας"
8	Συγκρότηση πολιτικής για τη διάδοση και αξιοποίηση καινοτομιών στην πρωτογενή παραγωγή
9	Υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας της εθνικής οικονομίας στη βάση (και) της ενίσχυσης της παραγωγικότητας του πρωτογενούς τομέα μέσω της πολιτικής ΕΤΑΚ

ΑΝΑΓΚΕΣ 10^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ**α/α****(Διοικητικό Μηχανισμό Εφαρμογής της ΚΓΠ & για τη Ψηφιοποίηση,
Αξιοποίηση των ΤΠΕ στο ΣΔΕ)**

1	Βελτίωση λειτουργικότητας-επεκτάσεις/αναβαθμίσεις υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων
2	Ανάπτυξη νέων διαχειριστικών εφαρμογών για καθεστάτα που δεν υποστηρίζονται μηχανογραφικά
3	Ομογενοποίηση μητρώων του ΥΠΑΑΤ μέσω του ΜΑΑΕ
4	Κατάρτιση ενοποιημένου Μητρώου δικαιούχων και για τους δύο Πυλώνες της ΚΓΠ
5	Βελτίωση λειτουργικότητας-επεκτάσεις/αναβαθμίσεις υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων
6	Ανάπτυξη διαχειριστικών εφαρμογών για τα προγράμματα των ΚΟΑ του Πυλώνα Ι
7	Ανάπτυξη νέων εφαρμογών και συστημάτων / Χρηματοδότηση επενδύσεων μέσω προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και του ΠΑΑ
8	Αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων με ίδια μέσα για την οργάνωση συλλογής δεδομένων σε περίπτωση καθυστερήσεων υλοποίησης πληροφοριακών συστημάτων από τρίτους
9	Έγκαιρη κατάρτιση απαιτήσεων/προδιαγραφών για την κάλυψη των αναγκών της νέας ΚΓΠ
10	Έγκαιρη κατάρτιση απαιτήσεων/προδιαγραφών για την κάλυψη των αναγκών της νέας ΚΓΠ

ΑΝΑΓΚΕΣ 10^{ου} ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ
(Ψηφιοποίηση της Ελληνικής Γεωργίας)

α/α

1	Στήριξη επιχειρήσεων με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο για τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας με καινοτόμα συστήματα και ευαισθητοποίηση των τοπικών επιχειρηματιών σε θέματα που σχετίζονται με τη διαχείριση της τεχνολογίας, τις βιώσιμες καλλιέργειες και την κυκλική οικονομία
2	Αξιοποίηση επιχειρήσεων με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο για την ευαισθητοποίηση τοπικών επιχειρηματιών στον τομέα των αγροτροφικών προϊόντων, την εμπορία και μάρκετινγκ προϊόντων, την μεταφορά τεχνολογίας και τη βελτίωση των δραστηριοτήτων δικτύωσης.
3	Οργανωμένες δράσεις για προώθηση προϊόντων και βελτιωμένα δίκτυα συνεργασίας για τη διάχυση της καινοτομίας, έρευνας και τεχνολογικών εργαλείων.
4	Επιπρόσθετα μέτρα εθνικής πολιτικής (φορολογία, μείωση γραφειοκρατίας, επιδοτήσεις κ.α.) για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης επιχειρήσεων και της εγκατάστασης νέων γεωργών
5	Ανάπτυξη τεχνολογικών δεξιοτήτων για την εγκατάλειψη παρωχημένων πρακτικών τόσο στον αγροτικό τομέα όσο και στη μεταποίηση των τροφίμων.
6	Ενίσχυση συμπράξεων με επιχειρήσεις με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο και εξειδικευμένο προσωπικό για την εισαγωγή καινοτομιών στην γεωργία και τη μεταφορά τεχνογνωσίας στην παραγωγική διαδικασία και την εξειδίκευση ανθρώπινου δυναμικού
7	Βελτίωση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, ευκαιριών κατάρτισης και τεχνολογικών υποδομών για την ηλικιακή ανανέωση του απασχολούμενου αγροτικού δυναμικού και την ενσωμάτωση των τεχνολογικών επιτευγμάτων στην παραγωγική διαδικασία.
8	Δημιουργία δομών στήριξης ψηφιακών δεξιοτήτων για ενσωμάτωση των τεχνολογικών επιτευγμάτων στην παραγωγική διαδικασία και αύξηση της αποδοτικότητας των εκμεταλλεύσεων
9	Δημιουργία δομών δικτύωσης και συμβουλευτικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εσωστρέφειας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις τροφίμων και την διεύθυνση σε διεθνείς αγορές